

VOORT- GANGS RAPPORT- TAGE

**Beleidskader
Sociaal Domein
Programma
Kiezen voor Kansen**

gemeente Roermond

VOORWOORD

‘We hebben het over mensen’

Het Sociaal Domein gaat over mensen en de wijze waarop zij in staat zijn om deel te nemen aan de samenleving. Het gaat om alles wat hen in hun directe bestaan raakt en daarmee om hun gezondheid en levensgeluk. Als bestuurders van de gemeente Roermond zijn we ons er terdege van bewust dat dat niet voor iedereen even gelijk en vanzelfsprekend is. We vinden het daarom belangrijk om ongelijke mogelijkheden en belemmeringen al in een vroeg stadium te signaleren en aan te pakken en daar waar mogelijk ook te voorkomen. Kansengelijkheid is voor ons daarin een leidend principe zodat iedereen, ongeacht diens achtergrond en context, mee kan doen.

In deze voortgangsrapportage doen we verslag van de resultaten van ons reguliere beleid en ambities, een en ander zoals geformuleerd in het beleidskader Sociaal Domein Midden-Limburg Oost 2020-2028, ons coalitieakkoord 2022-2026 en ons intensiveringsprogramma 2023-2028 ‘Kiezen voor Kansen’. We zijn voortvarend aan de slag gegaan voor alle doelgroepen binnen onze gemeente, op het gebied van o.a. bestaanszekerheid, gezondheid en meedoen.

Deze voortgangsrapportage geeft een beeld van de huidige stand van zaken. Het is belangrijk dat we beseffen dat de impact van onze inspanningen vele malen groter is dan de som van al deze afzonderlijke resultaten, die zich ook niet altijd even eenvoudig laten meten. We realiseren ons tegelijkertijd dat we nog veel te doen hebben.

We gaan graag verder met de in gang gezette aanpak waarbij we ons vooral laten inspireren door de ervaringen, verhalen en meningen van onze inwoners. Hiertoe voeren we regelmatig gesprekken met inwoners, individueel of in groepsverband. Hun mening is belangrijk voor ons, biedt ons perspectief en inspireert ons tot verdere actie.

We zijn dankbaar voor de inzet van alle betrokkenen en blijven ons inzetten om samen met hen te werken aan een Roermond waarin iedereen de kans krijgt om te groeien en te bloeien.

Gemeente Roermond, mei 2025

Marianne Smitsmans-Burhenne
Wethouder sociaal domein,
gezondheid & diversiteit

Felix van Ballegooij
Wethouder onderwijs, sport & wijken

DOELIJN

Voorwoord	3
1 INLEIDING	7
Leeswijzer	10
2 DOELEN BELEIDSKADER SOCIAAL DOMEIN EN KIEZEN VOOR KANSEN	11
3 INWONERS ZIJN ZELFREDZAAM EN MENSEN HELPEN ELKAAR	15
3.1 Inleiding	17
3.2 Reguliere inzet in het Sociaal Domein	19
Wmo en gezondheid	19
Jeugd	19
Participatie	20
Sport, cultuur en inclusie	21
3.3 Kiezen voor Kansen	22
4 IEDEREEN DOET MEE	29
4.1 Inleiding	31
4.2 Reguliere inzet Sociaal Domein	33
Wmo en gezondheid	33
Jeugd	33
Participatie	34
Sport, cultuur en inclusie	35
4.3 Kiezen voor Kansen	36
5 INWONERS LEVEN EN WONEN GEZOND EN VEILIG IN HUN EIGEN OMGEVING	41
5.1 Inleiding	43
5.2 Reguliere inzet Sociaal Domein	45
Wmo en gezondheid	45
Jeugd	45
Participatie	46
Sport, cultuur en inclusie	46
5.3 Kiezen voor Kansen	47
Bijlage 1 Overzicht metingen KPI's beleidskader Sociaal Domein	53
Bijlage 2 Overzicht metingen KPI's Kiezen voor Kansen	54
2A Roermond t.o.v. Nederland	54
2B Roermond t.o.v. wijken	56
2C indicatoren naar levensloop	57
Bijlage 3 Financiële rapportage Kiezen voor Kansen 2024	58
Bronvermelding	59

INLEIDING

01

In december 2019 is het beleidskader Sociaal Domein Midden-Limburg Oost 2020-2028 (hierna: beleidskader) vastgesteld door de gemeenteraden van de gemeenten Echt-Susteren, Maasgouw, Roerdalen en Roermond. In het beleidskader hebben de Midden-Limburg Oost-gemeenten de gezamenlijke koers bepaald voor het brede Sociaal Domein, waarin zij zowel samen als afzonderlijk met beleidsuitwerking en interventies aan de slag zijn om bij te dragen aan de geformuleerde beleidsdoelen en maatschappelijke effecten. Het beleidskader is destijds integraal opgezet als een (regionaal) kader over de verschillende beleidsterreinen van het Sociaal Domein voor een periode van 8 jaar.

Het Sociaal Domein is hierbij als volgt gedefinieerd: *'Het Sociaal Domein gaat over alles wat inwoners in hun directe bestaan raakt. Het heeft primair betrekking op zorg, welzijn, arbeid, onderwijs en gezondheid. Het Sociaal Domein gaat dus om inwoners en de wijze waarop zij in staat zijn om deel te nemen aan de samenleving'.*

Het beleidskader vormt ook het kader voor het regulier beleid in het Sociaal Domein van de gemeente Roermond.

In juli 2023 heeft de gemeenteraad van Roermond het programma Sociaal Domein 2023-2028 'Kiezen voor Kansen' vastgesteld. Hiermee investeert Roermond tijdelijk extra in het Sociaal Domein, aanvullend op haar reguliere

inzet op basis van het beleidskader en de ambities in het coalitieakkoord. Kiezen voor Kansen biedt aanpakken en middelen om preventief of tijdelijk in te zetten met als doel de ondersteuning aan inwoners in Roermond een impuls te geven en toekomstbestendig in te richten. Hiertoe heeft de gemeenteraad voor de jaren 2023 tot en met 2026 tijdelijke middelen beschikbaar gesteld. In bijlage 3 bij deze rapportage is de financiële rapportage Kiezen voor Kansen tot en met 2024 opgenomen.

Het hoofddoel van alle inzet in het Sociaal Domein is hetzelfde en geformuleerd in onze missie: *'We werken aan een sterke samenleving waarin iedereen zo volledig en volwaardig mogelijk mee*

kan doen en eigen regie heeft over zijn/haar leven. De gemeente investeert samen met maatschappelijke partners in preventie en een sterke sociale basis die bijdraagt aan zelfstandig leven. Wanneer het zelfstandig leven (even) niet lukt, voorzien wij in een netwerk van passende laagdrempelige en/of geïndiceerde voorzieningen'.

Voor zowel het beleidskader als het programma Kiezen voor Kansen geldt dat aan de gemeenteraad is toegezegd om tweejaarlijks te rapporteren over de voortgang (kwantitatief en kwalitatief). Voorliggende rapportage komt aan deze toezeggingen tegemoet.

Met de interventies vanuit het gemeentelijk beleid wordt een bijdrage geleverd aan de geformuleerde maatschappelijke effecten en doelen. Het is echter niet volledig meetbaar te maken in welke mate de uitkomsten en maatschappelijke effecten het gevolg zijn van gemeentelijke inzet. Er zijn diverse andere factoren die in samenhang met elkaar van invloed zijn op de strategische doelen en effecten, in positieve of negatieve zin. Zoals bijvoorbeeld demografische en economische ontwikkelingen, beleidskeuzes op andere terreinen (van gemeentelijk tot landelijk niveau) en sociale kenmerken van de gemeente en regio. Ook ontwikkelingen zoals de Covid19-pandemie, de oorlogen in Oekraïne en het Mid-

den-Oosten, de energie- en klimaatcrisis, inflatie en de gevolgen hiervan zijn van invloed op de mate waarin doelen behaald worden.

LEESWIJZER

In hoofdstuk 2 wordt de relatie tussen de beleidsdoelen en maatschappelijke effecten uit het beleidskader Sociaal Domein en de drie grote maatschappelijk opgaven met bijbehorende doelstellingen uit Kiezen voor Kansen beschreven. Hoofdstukken 3, 4, en 5 beschrijven per doelstelling uit het beleidskader de voortgang ten aanzien van de reguliere inzet in het sociaal domein en de voortgang ten aanzien van de extra tijdelijke inzet vanuit Kiezen voor Kansen. Het betreft achtereenvolgens 'Inwoners zijn zelfredzaam en helpen elkaar' (hst 3), 'Iedereen doet mee' (hst 4) en 'Inwoners leven en wonen gezond en veilig in hun eigen omgeving' (hst 5). In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de verschillende metingen van de KPI's Sociaal Domein. Bijlage 2 bevat een overzicht van de KPI's Kiezen voor Kansen, waarbij in bijlage 2A Roermond wordt vergeleken met Nederland, in bijlage 2B de meting per KPI per wijk is opgenomen en in bijlage 2C de indicatoren naar levensloop zijn opgenomen. In bijlage 3 is de financiële rapportage Kiezen voor Kansen tot en met 2024 opgenomen. Als laatste is een lijst met bronnen met betrekking tot de KPI's toegevoegd.

**DOELEN BELEIDSKADER SOCIAAL DOMEIN
EN KIEZEN VOOR KANSEN**

02

In het beleidskader Sociaal Domein zijn beleidsdoelen en maatschappelijke effecten benoemd. In het programma Kiezen voor Kansen wordt gesproken over drie grote maatschappelijk opgaven met elk haar eigen doelstellingen. De beleidsdoelen en maatschappelijke effecten uit het beleidskader en de doelstellingen Kiezen voor Kansen zijn weliswaar met andere woorden beschreven maar zijn direct aan elkaar te linken. In onderstaande afbeelding zijn de verbanden gevisualiseerd.

DOELEN BELEIDSKADER SOCIAAL DOMEIN EN KIEZEN VOOR KANSEN

In zowel het beleidskader als in Kiezen voor Kansen zijn bij de doelen Kritieke Prestatie Indicatoren (KPI's) geformuleerd. Deze KPI's zijn veelal gebaseerd op data uit bestaande externe bronnen (onder andere Gezondheidsmonitors GGD Limburg-Noord en CBS). Dit betekent dat we vaak geen invloed hebben op het moment waarop de metingen plaatsvinden en metingen

niet allemaal op hetzelfde moment plaatsvinden. Voor het beleidskader geldt dat we in deze voortgangsrapportage voor de meeste KPI's een 0-, 1- en 2-meting kunnen laten zien. Voor Kiezen voor Kansen is er in de meeste gevallen een 0- en 1-meting beschikbaar. In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de verschillende metingen van de KPI's Sociaal Domein.

Bijlage 2 bevat een overzicht van de KPI's Kiezen voor Kansen, waarbij in bijlage 2A Roermond wordt vergeleken met Nederland, in bijlage 2B de meting per KPI per wijk is opgenomen en in bijlage 2C de indicatoren naar levensloop zijn opgenomen.

Bij de vaststelling van Kiezen voor Kansen is data uit de zogenaamde

KIS Wijkmonitor van het Kennisplatform Inclusief Samenleven gebruikt. Ten tijde van het schrijven van deze voortgangsrapportage is deze monitor helaas niet meer beschikbaar. Gevolg hiervan is dat er enkele KPI's (met terugwerkende kracht) vervangen zijn door nieuwe vergelijkbare KPI's. Het gaat om de volgende:

- KPI 'Inkomsten uit arbeid' wordt KPI 'netto arbeidsparticipatie'. Deze KPI zegt iets over de doelstelling 'Iedereen doet mee'. Het belangrijkste inhoudelijk verschil is dat inkomsten uit arbeid gemeten werd voor de leeftijdsgroep tot 64 jaar en netto arbeidsparticipatie de bevolking van 15 tot 75 jaar betreft.
- De KPI 'Sociale samenhang' is niet meer opgenomen omdat het onderliggende meetinstrument in 2021 is veranderd. Dit maakt de score lastig te interpreteren.
- KPI '% huishoudens met een laag inkomen' wordt KPI '% huishoudens met inkomen tot 120% sociaal minimum'. Deze KPI is in lijn met de definities die gehanteerd worden in het recent vastgestelde beleidsplan armoede en schulden en past daarmee beter bij het geldend beleid.
- De KPI's met betrekking tot het aantal mantelzorgers en vrijwilligers zijn gesplitst, omdat het verschillende thema's betreft en deze niet met één KPI te meten zijn.
- KPI '% dak- of thuisloze jongeren' is vervallen omdat hier geen sluitende meting mogelijk is en ook geen meting beschikbaar is.

- bron KPI vroegtijdig schoolverlaten is gewijzigd van CBS naar DUO omdat deze cijfers eerder beschikbaar zijn.

Ten aanzien van de KPI's is bij de vaststelling van de beleidsdocumenten geen outputgericht streef- of normgetal bepaald.

De ontwikkeling in de KPI's laat echter een trend zien waarvan we kunnen beoordelen of dit een trend is die zich in de gewenste richting beweegt. In de bijlagen is dit per KPI met een plus (verbeterd), plus/min (gelijk gebleven) of min (verslechterd) aangegeven. Een plus geeft een trend in de gewenste richting aan, een plus/min of een min laat een trend zien die blijvend aandacht en inzet behoeft.

INWONERS ZIJN ZELFREDZAAM EN MENSEN HELPEN ELKAAR

Een belangrijk doel in het Sociaal Domein is het bevorderen van zelf- en samenredzaamheid. Zelfredzaamheid zegt iets over het vermogen van inwoners om dagelijkse activiteiten zelfstandig te kunnen uitvoeren. Het gaat om begrippen als eigen kracht en eigen regie, waardoor

inwoners om kunnen gaan met de uitdagingen van het leven en deze veerkrachtig aan kunnen pakken in hun eigen leefomgeving. Hoe meer van deze maatschappelijke vaardigheden inwoners bezitten, hoe beter zij in staat zijn om zelfredzaam te kunnen meedoen in de samenleving.

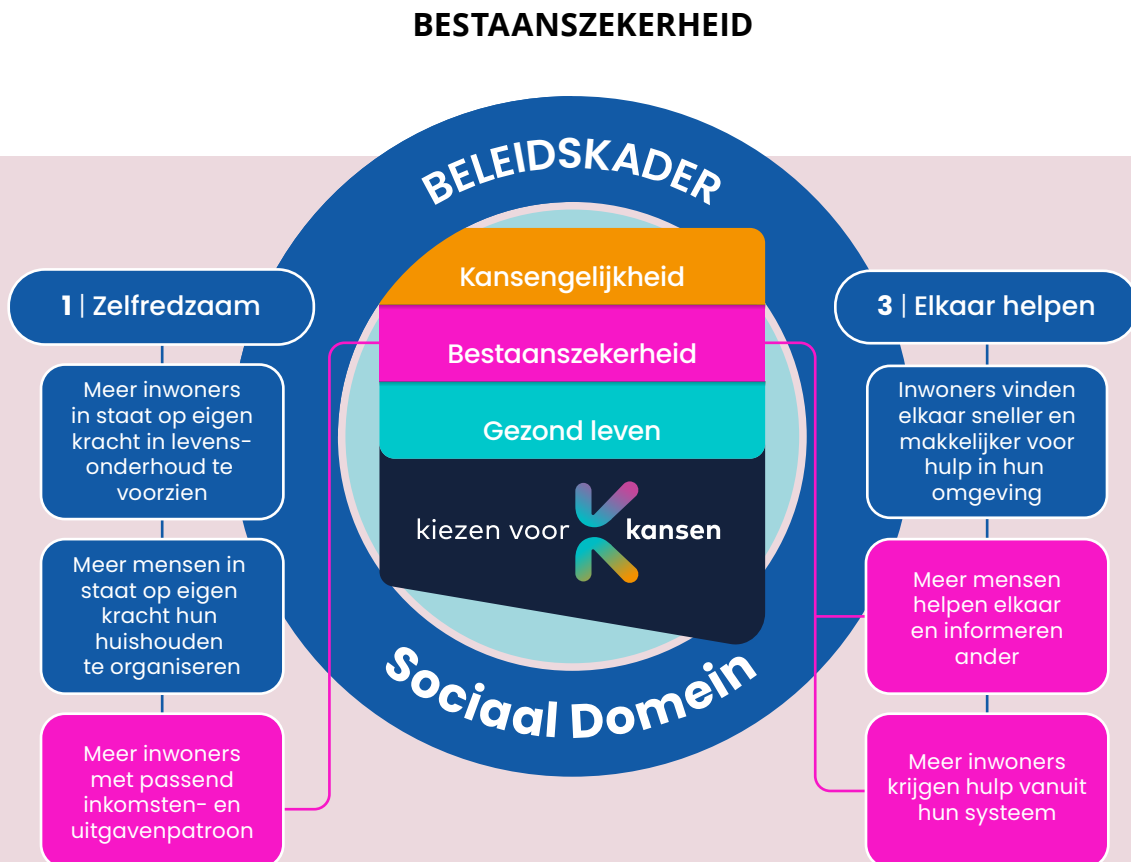
Inwoners die elkaar helpen vormen daarnaast de basis van een krachtige samenleving, een maatschappij waarin we zorgen voor elkaar. Samenredzaamheid en burgerkracht gaan ook over voor elkaar klaarstaan, zodat anderen (infomeel) geholpen worden of zelf de hulp ontvangen.

3.1 INLEIDING

De doelen uit Kiezen voor Kansen horende bij bestaanszekerheid, te weten: *‘meer inwoners hebben een passend inkomsten-uitgavenpatroon waardoor ze hun huishouden zelfstandig kunnen runnen’, ‘steeds meer mensen helpen elkaar en hebben een informele ander’ en ‘meer inwoners krijgen op basis van hun behoeften hulp uit het systeem’* sluiten één op één aan bij de doelstellingen en subdoelstellingen uit het beleidskader Sociaal Domein *‘inwoners zijn zelfredzaam’ en ‘mensen helpen elkaar’*.

Onderstaande afbeelding laat de verbanden zien.

In de tabel hieronder is weergegeven op welke manier de doelen van het beleidskader en de doelen van Kiezen voor Kansen bij elkaar horen en welke KPI's in de twee documenten aan deze doelen gekoppeld zijn. De metingen per KPI zijn opgenomen in de bijlagen.

Inwoners zijn zelfredzaam en mensen helpen elkaar = bestaanszekerheid			
Doelen beleidskader Sociaal Domein	Doelen Kiezen voor Kansen	KPI's Sociaal Domein	KPI's Kiezen voor Kansen
Doel 1 Inwoners zijn zelfredzaam: • Meer inwoners zijn in staat om op eigen kracht in hun levensonderhoud te voorzien. • Meer mensen zijn in staat om op eigen kracht hun huishouden te organiseren.	Meer inwoners hebben een passend inkomsten-uitgavenpatroon waardoor ze hun huishouden zelfstandig kunnen runnen.	• Aantal personen met uitkering per 1000 inwoners • % huishoudens zonder voorzieningen	• Aantal meldingen bij vroegsignalering • Aantal in schuldsanering • % huishoudens met bijstand • % jeugd in bijstandsgesin • % inwoners (18 jaar of ouder) dat moeite heeft om rond te komen • % huishoudens met inkomen tot 120% sociaal minimum
Doel 3 Mensen helpen elkaar: • Inwoners vinden elkaar sneller en makkelijker voor hulp in hun omgeving	• Steeds meer mensen helpen elkaar en hebben een informele ander • Meer inwoners krijgen op basis van hun behoeften hulp uit het systeem	• Mantelzorg in % • Vrijwilligerswerk in %	• Huishoudens met zorg en ondersteuning • % jeugdigen tot 18 jaar dat jeugdhulp ontvangt

3.2 REGULIERE INZET IN HET SOCIAAL DOMEIN

In het Sociaal Domein werken we op verschillende manieren en vanuit verschillende invalshoeken aan het bevorderen en stimuleren van de zelf- en samenredzaamheid van inwoners. In onderstaande paragrafen wordt de inzet op hoofdlijnen beschreven.

WMO EN GEZONDHEID

Een belangrijke indicator voor zelfredzaamheid is de mate waarin inwoners regie over het eigen leven ervaren. In 2016 (0-meting) had 90% van de inwoners van 18 jaar en ouder matig tot veel regie over het eigen leven. In 2020 (1-meting) is dit percentage licht gedaald naar 89%. Een mogelijke verklaring voor deze lichte daling is de steeds complexer wordende maatschappij.

Wanneer mensen tijdelijk ondersteuning nodig hebben ten aanzien van zelfredzaamheid bieden wij ondersteuning (begeleiding) op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Hiervoor is een langjarige overeenkomst gesloten met Vijf. Vijf werkt aan het versterken van een sociale basis waarin mensen elkaar helpen en laagdrempelige ontmoetingsplekken beschikbaar zijn. Vijf biedt ook individuele en collectieve begeleiding aan inwoners die dat nodig hebben. Alle ondersteuning is gericht op behoud of terugkrijgen van de eigen regie en zoveel mogelijk ondersteuning en hulp vanuit het sociaal netwerk.

Vanuit de Wmo verstrekken we behalve ondersteuning in het dagelijkse leven ook voorzieningen zoals hulp bij

het huishouden, vraagafhankelijk collectief vervoer, hulpmiddelen, woningaanpassingen en trapliften. Met als doel de zelfredzaamheid van inwoners die dit nodig hebben te bevorderen en het mogelijk te maken om zo lang mogelijk thuis te wonen. Het percentage huishoudens zonder voorzieningen (zorg en ondersteuning) is door de jaren heen redelijk gelijk, met uitzondering van de Covid-periode (1-meting). In 2016 (0-meting) ging het over 76,9% van alle huishoudens in Roermond, in 2020 over 73,5% (1-meting), in 2023 (2-meting) was dit 77,4%.

Omdat mantelzorgers en vrijwilligers een cruciale rol spelen in een participatiesamenleving, ondersteunen en faciliteren wij hen door bijvoorbeeld het bieden van respijtzorg, maar ook waarderingsactiviteiten, groepsbijeenkomsten en cursussen. Ook faciliteren wij in dit kader zelf-regiegroepen¹. In 2016 (0-meting) was het percentage mantelzorgers in Roermond 15,4%, in 2020 (1-meting) 14,8% en in 2022 (2-meting) 14,8%. Het percentage vrijwilligers was in 2016 (0-meting) 25,5% en in 2020 (1-meting) 20,5% en in 2022 (2-meting) 20,3%. De ontwikkeling in deze cijfers heeft mogelijk te maken met de Covid19-pandemie.

JEUGD

Het thema zelf- en samenredzaamheid vormt ook in de ondersteuning van jeugdigen en hun gezinnen een belangrijk uitgangspunt. De focus op het versterken van het probleemoplos-

send vermogen van jeugdigen, hun gezin en sociale omgeving staat centraal in 'het vangnet' aan hulp dat vanuit de jeugdhulp wordt opgezet. Een sterk voorliggend veld met onder andere goede preventieve opvoedondersteuning en bijvoorbeeld jongerenwerk en -coaching. Ook een sterke verbinding met bijvoorbeeld het onderwijs en de volwassenzorg, zorgen voor een samenleving waar we samen werken aan een goede basis voor de nieuwe generatie. De in de jeugdhulp veelgebruikte uitspraak 'it takes a village to raise a child' is daarbij de sleutel.

In de praktijk wordt deze samenwerking rondom een jeugdige en zijn of haar gezin met werkwijzen als één gezin, één plan en één regisseur vorm gegeven. Het sociale netwerk rondom de jeugdige en het opvoedkundig klimaat zijn daarbij zeer belangrijk. Het idee is ook dat wanneer lokale teams steeds beter zijn ingericht en zo laagdrempelig mogelijk hulp kunnen bieden, gezinnen tijdiger passende hulp krijgen en daarmee minder vaak specialistische jeugdhulp nodig hebben. Hiervoor is op basis van de plannen in Kiezen voor Kansen en Investeer in de Jeugd een doorontwikkeling ingezet voor het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG). Het CJG heeft taken in het preventieve voorliggende veld, kan vormen van opvoedondersteuning bieden, maar speelt ook een belangrijke rol als doorverwijzer naar gespecialiseerde zorg. Door onder andere formatie uit te breiden bij het CJG en een PLUSteam in te

¹ De zelfregiegroepen in Roermond zijn in beeld gebracht en zijn te vinden op www.zelfregietool.nl

richten met meer specialistische kennis, is de verwachting dat jeugdigen en hun gezinnen eerder en passender in het voorliggend veld door het CJG ondersteund kunnen worden. Zo kunnen gezinnen weer sneller zelfredzaam deelnemen aan de samenleving.

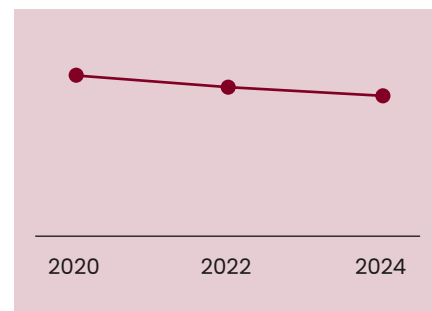
Ondanks de jarenlange inzet op zelf-redzaamheid, een sterke sociale basis, normaliseren en meerdere intensiveringsprogramma's, laten de cijfers geen daling zien van het percentage jeugdigen tot 18 jaar dat jeugdhulp ontvangt, 15,5% in 2022 (0-meting) en 15,5% in 2023 (1-meting). Een positieve ontwikkeling in de cijfers wordt naar verwachting pas zichtbaar na jarenlang koers-vast en duurzaam investeren in bestaanszekerheid, gezondheid en kansengelijkheid en vraagt dus om geduld. De aanpak zal nog jaren nodig hebben om tot daadwerkelijk rendement te komen. Bij voorkeur zit dit rendement niet alleen in minder jeugdigen die jeugdhulp ontvangen maar ook in meer zelfredzame jongeren met een kansrijke toekomst en in lagere zorgzwaarte door onder andere vroegtijdig signaleren.

PARTICIPATIE

Rondkomen met je geld en bestaanszekerheid zijn belangrijke voorwaarden voor zelfredzaamheid. Het in november 2024 vastgestelde beleidsplan

armoede en schulden 'Bestaanszekerheid als kompas' is het kader voor uitvoering van ons beleid ten aanzien van financiële zorgen en problemen. Zo zijn bijvoorbeeld de minimaregelingen bijzondere bijstand en de individuele inkomens toeslag aangepast in de vorm van een tijdelijke interventie van verhogen en verbreden van de regelingen. Dat geldt ook voor het preventiebudget maatwerk gezinnen dat op maat kan worden ingezet bij financiële vragen. Daarnaast helpen we onze inwoners om regelingen en toeslagen te vinden én aan te vragen door de inzet van de voorzieningenwijzer².

Aanname is dat mensen door participatie sociale netwerken opbouwen die hen kunnen ondersteunen bij het vergroten van hun zelfredzaamheid. Deelname aan (vrijwilligers)werk helpt mensen nieuwe vaardigheden en kennis op te doen, wat hun zelfredzaamheid vergroot. Deelname aan het arbeidsproces zorgt bovendien voor een stabiel inkomen, wat een directe bijdrage levert aan financiële bestaanszekerheid. In 2018 (0-meting) hadden 49 personen per 1000 inwoners in Roermond een uitkering. In 2022 (1-meting) waren dit 46 inwoners per 1000 inwoners. In het eerste halfjaar van 2024 (2-meting) is dit gedaald naar 44 inwoners per 1000 inwoners.

Inwoners met een uitkering

Actieve participatie kan het zelfvertrouwen en de motivatie van mensen, nadrukkelijk ook de groep nieuwkomers, vergroten waardoor ze beter in staat zijn om zelfstandig te functioneren. Daarom zetten wij, naast diverse andere activeringstrajecten, al in een vroeg stadium in op leefstijlinterventies om mensen maatschappelijk fit te maken, zoals in 'Project Vooruit'. In 2024 is de oprichting van het mensontwikkelbedrijf Doon Roermond BV voorbereid. Doon heeft de opdracht ervoor te zorgen dat mensen die een steuntje in de rug kunnen gebruiken de mogelijkheid krijgen om een op maatwerk gestoeld traject te volgen, zowel binnen de muren van Doon als daarbuiten. Wanneer mensen in staat zijn om te participeren op de reguliere arbeidsmarkt is het Werkgevers-Servicepunt aan zet om hier door middel van jobcarving³, jobcreation⁴ en de banenafpraak⁵ mensen verder te helpen.

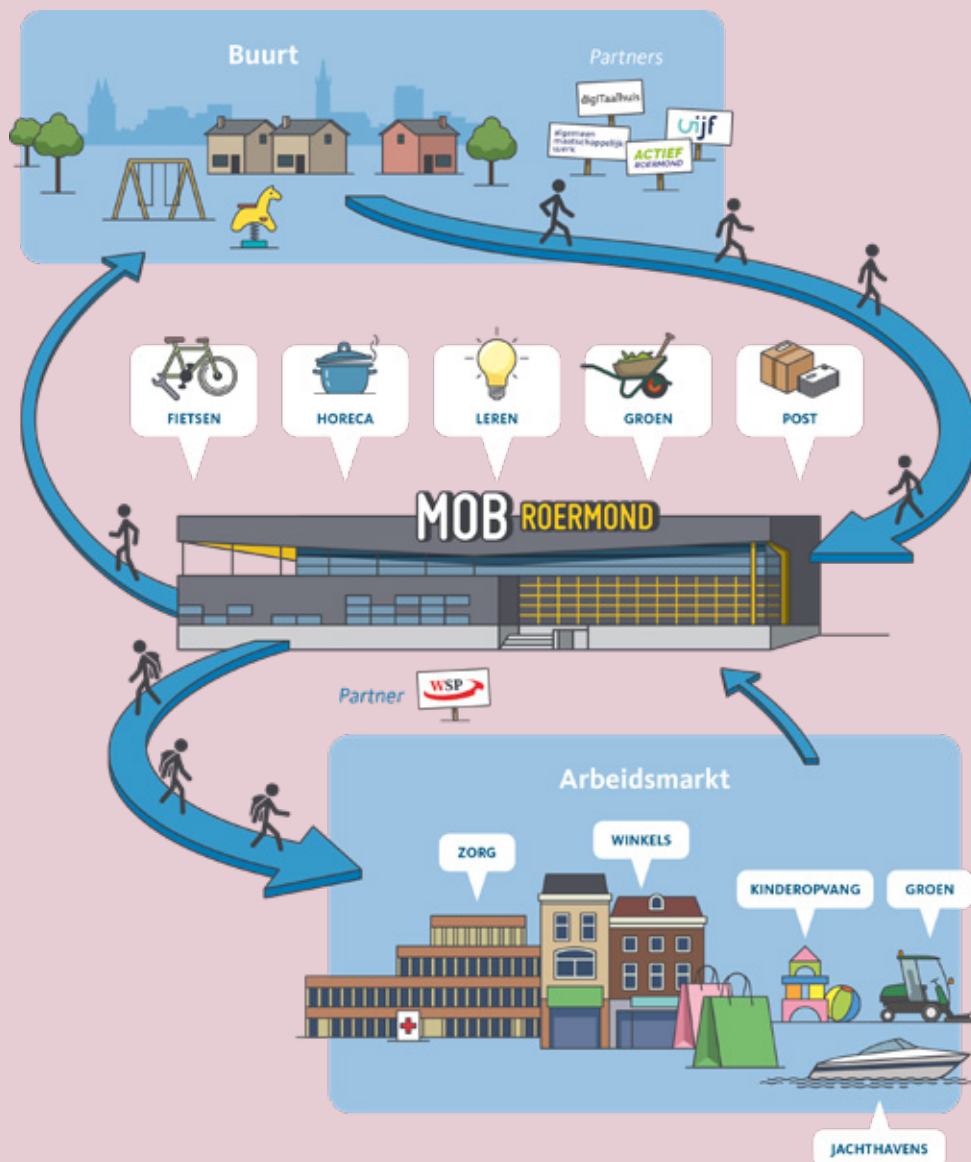
² <https://datgeldtvoormij.nl/gemeente/roermond/>

³ Jobcarving is een proces waarbij taken en verantwoordelijkheden in een bestaande functie worden aangepast om beter aan te sluiten bij de behoeften en vaardigheden van een werknemer met een beperking.

⁴ Jobcreation is het creëren van een passende functie op structureel niveau. Hierbij gaat het niet om het aanpassen van een specifieke functie, maar om het anders inrichten van bedrijfsprocessen en het samenvoegen van diverse taken en werkzaamheden tot een nieuwe functie.

⁵ De banenafpraak is een afspraak tussen het kabinet en werkgevers. Zij hebben afgesproken om te zorgen voor extra banen, zoodat meer mensen met een ziekte of handicap aan het werk kunnen.

MENSONTWIKKELBEDRIJF

SPORT, CULTUUR EN INCLUSIE

Het rijke en laagdrempelig toegankelijk verenigingsleven in Roermond biedt voor iedere inwoner mogelijkheden tot deelname en levert een belangrijke bijdrage aan samenlevingszamenhang. Daarom subsidiëren wij vele sport-, cultuur- en andere vrijetijdsverenigingen. Hierbij streven we

ernaar dat iedereen, ongeacht leeftijd, etniciteit, geloof, geslacht, leeftijd, fysieke of mentale gesteldheid, kan deelnemen aan de aangeboden activiteiten. Zodat talenten en mogelijkheden optimaal benut kunnen worden en er natuurlijke contacten en relaties kunnen ontstaan. Ook inwoners die minder zelfredzaam zijn

kunnen mee doen doordat we hen gepaste ondersteuning bieden. Denk hierbij aan Iedereen Kan Sporten Midden-Limburg, het Jeugdfonds en het Volwassenenfonds Sport & Cultuur.

3.3 KIEZEN VOOR KANSEN

We versterken en intensiveren de hierboven beschreven reguliere inzet in het Sociaal Domein ten aanzien van zelf- en samenredzaamheid vanuit Kiezen voor Kansen. Als het gaat om 'bestaanszekerheid voor iedereen herstellen' gaat het om onderstaande doelen (tekst in blauw) en bijbehorende aanpakken.

Aanpak 1:

Crisisaanpak energiearmoede

De crisisaanpak energiearmoede was een tijdelijke extra aanpak ten tijde van de energiecrisis in Nederland. Met deze aanpak werden energiebesparende maatregelen gestimuleerd en gefaciliteerd. Deze aanpak is inmiddels geëindigd.

Aanpak 2:

Vroeg gesignaleerd erbij (schuldhelpverlening)

Vroegsignalering richt zich op inwoners met betalingsproblemen die nog niet in beeld zijn bij de gemeente. Deze aanpak zet in op het vroegtijdig bereiken van inwoners om te voorkomen dat betalingsachterstanden (verder) oplopen en er problematische schulden ontstaan.

Bijvoorbeeld door de inzet van twee sociaal boekhouders die outreachend werken, maar ook door prioriteit te geven aan meldingen van betaalachterstanden bij gezinnen met kinderen onder de 18 jaar. Ongeveer een kwart van alle meldingen betreft gezinnen met kinderen (25,6%, gemeten in 2024). Onze consultants slagen erin om met de helft van deze gezinnen in contact te komen. Hoewel niet alle gezinnen direct hulp willen of kunnen accepteren, voorzien we hen van alle benodigde informatie en wijzen we hen op de beschikbare hulpbronnen. Zo verlagen we de drempel om hulp te vragen. Het aantal meldingen bij vroegsignalering anno 2024 laat een positieve ontwikkeling zien en is ten opzichte van 2022 gestegen van 1464 meldingen naar 3579 meldingen. Dit geeft aan dat we meer inwoners vroegtijdig bereiken.

Sociaal boekhouders helpen u op weg

Maakt u zich zorgen over geld? Of heeft u vragen over welke voorzieningen er zijn om uw inkomen te ondersteunen? Dan kunt u terecht bij de sociaal boekhouders van de gemeente Roermond. De sociaal boekhouders geven antwoord op uw vragen en kijken – als u dat wilt – samen met u naar uw inkomsten en uitgaven. Zo komt u te weten of u ergens op kunt besparen, en of er toeslagen zijn waar u een beroep op kunt doen. Inwoners van Roermond kunnen gratis een afspraak maken met de sociaal boekhouders.

ZO WERKEN DE SOCIAAL BOEKHOUDERS

- U hoeft niet lang te wachten om een afspraak te maken, dat kan vaak op korte termijn.
- Ze kijken naar uw persoonlijke situatie en geven tips die daarbij passen.
- U kiest waar u de sociaal boekhouder wilt spreken, bij u thuis of op een andere locatie.
- Ze begrijpen uw vragen en oordelen niet.

De sociaal boekhouders zijn er niet om uw boekhouding over te nemen of op orde te brengen. Ze doen ook niet uw belastingaangifte. Ze kunnen wel met u meedenken over hoe u dit zelf kunt doen. Of ze helpen u als u hulp en begeleiding wilt krijgen met uw administratie of belastingaangifte.

ZO MAAKT U EEN AFSpraak

Alle inwoners van Roermond kunnen kosteloos bij de sociaal boekhouders terecht met vragen over (dreigende) geldproblemen.

De sociaal boekhouders Han en Monique zijn bereikbaar via:

- **Han Cuijpers** (06 – 21 32 92 53 / hancuijpers@roermond.nl)
- **Monique Schmitz** (06 – 25 40 18 60 / moniqueschmitz@roermond.nl)

Video
↙

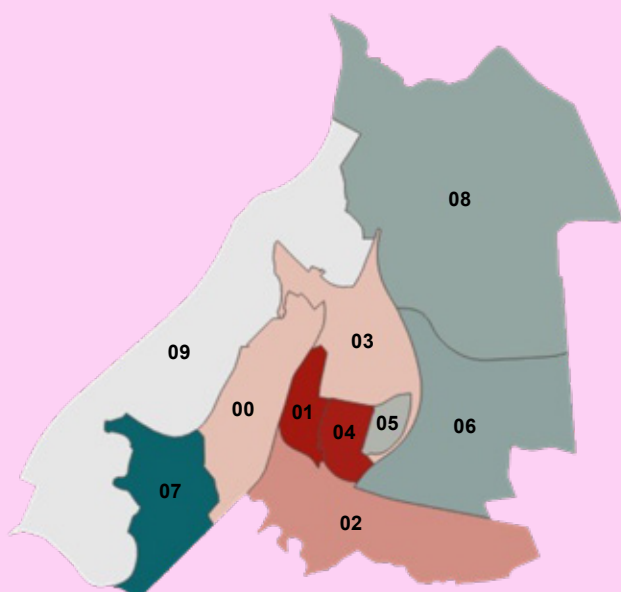
Aanpak 3:

Bestrijden van armoede

In 2022 (0-meting) leefde 14,9% van de huishoudens in Roermond onder of net iets boven het sociaal minimum. In 2023 (1-meting) was dit 15,1%. In 2022 (1-meting) heeft 19,6% van de inwoners van 18 jaar en ouder bovendien moeite om rond te komen. Dit percentage is sinds 2020 (0-meting) gestegen met 5,4%. Roermond scoort hiermee boven het landelijk gemiddelde en de verschillen per wijk zijn groot.

Huishoudens onder of rond sociaal minimum

Groen is onder, rood boven landelijk gemiddelde van 6,30% (meetjaar 2022)

Wijk	Percentage
Roermond Wijk 00 Centrum	7,10%
Roermond Wijk 01 Roermond-Oost	14,00%
Roermond Wijk 02 Roermond-Zuid	9,10%
Roermond Wijk 03 Maasniel	7,10%
Roermond Wijk 04 Donderberg	13,80%
Roermond Wijk 05 Hoogvonderen	5,20%
Roermond Wijk 06 Asenray	4,60%
Roermond Wijk 07 Herten	2,30%
Roermond Wijk 08 Swalmen	4,70%
Roermond Wijk 09 Maasplassen	

Om deze reden investeert de gemeente al jaren in armoedebestrijding en schuldhelpverlening om haar inwoners te helpen hun inkomenspositie te versterken en levenskwaliteit te verbeteren. Het aantal mensen in schuldsanering is gedaald van 440 in 2022 (0-meting) naar 385 in 2024 (1-meting). Het percentage huishoudens met een bijstandsuitkering was in september 2022 (0-meting) 6,1%. In september 2024 (1-meting) was dit percentage 5,8%. Het percentage kinderen in een uitkeringsgezin was in 2020 (0-meting) 8% en in 2023 (1-meting) 7%. Vanuit Kiezen voor Kansen en het in november 2024 vastgestelde beleidsplan armoede en schulden 2025-2028 "Bestaanszekerheid als kompas" wordt de bestaande aanpak geïntensiveerd en wordt extra inkomensondersteuning vanuit een ander werkwijze en mensbeeld mogelijk gemaakt.

Wij vinden het belangrijk om inwoners te betrekken bij het bestrijden van armoede. Daarom zijn er vanuit deze Kiezen voor Kansen aanpak in 2024 **twee inwonerinspraakavonden** in De Donderie en in Speeltuin Kitskensberg georganiseerd.

Speeltuin Kitskensberg

De Donderie
Donderberg

Inwoners droegen hierbij zelf ideeën aan voor het duurzaam oplossen van hun zorgen. Deze ideeën zijn geland in het nieuwe beleidsplan. In december 2024 is Quiet Community Roermond opgericht. Dit initiatief sluit goed aan bij de aanpak bestrijden van armoede. De Quiet Community biedt hun members regelmatig – zonder tegenprestatie – een gratis dienst, product of verwennerij aan. Sponsors stellen deze verwenmomentjes beschikbaar.

Aanpak 4:

Werkenden houden bestaanszekerheid

In 2024 is Roermond als vierde gemeente, na Amsterdam, Den Haag en Eindhoven, gevraagd om aan te sluiten bij de Nationale Coalitie Financiële Gezondheid. Deze coalitie van organisaties wil actief bijdragen aan de financiële gezondheid van huishoudens in Nederland. De coalitie is gericht op werkgevers. Werkgevers hebben baat bij financieel gezonde werknemers en kunnen hier tegelijkertijd een groot verschil in maken. Door onze aansluiting bij deze landelijke coalitie zijn wij beter in staat om werkgevers in onze regio het belang van hun inzet ten aanzien van de aanpak 'werkenden houden bestaanszekerheid' te laten inzien. Dit doen wij voor onze gemeente in samenwerking met de Limburgse werkgeversvereniging, de Provincie Limburg, andere Limburgse gemeenten en diverse maatschappelijke partners.

Aanpak 5:

Circulaire zorg en Mantelzorgers

In de aanpak Circulaire zorg⁶ en Mantelzorgers bouwen we verder aan sterke informele netwerken.

Circulaire Zorg Jeugd Midden-Limburg Oost

De samenwerkende gemeenten in de jeugdhulpregio Midden-Limburg Oost (Echt-Susteren, Maasgouw, Roerdalen en Roermond) hebben een subsidieaanvraag ingediend bij het Bovenregionaal Expertisecentrum Jeugdhulp Limburg (BEL). Het betreft een subsidieaanvraag voor een project om de inzet van informele steun in het voorliggend veld te stimuleren (circulaire zorg). Inmiddels heeft het BEL positief besloten op de subsidieaanvraag in samenwerking met de Stichting JIMwerkt. De toepassing van het concept 'Circulaire Zorg' draagt bij aan de landelijke, regionale en lokale doelen om hulp en ondersteuning zoveel mogelijk te normaliseren en direct aan te laten sluiten op de leefwereld van jongeren en gezinnen.

Mantelzorg(ondersteuning)

In 2024 is een deskundigheidsbevorderingstraject gestart voor professionals in het sociaal domein en de zorg. Betrokken organisaties hebben ambassadeurs mantelzorgondersteuning benoemd. Deze ambassadeurs volgen een cursus mantelzorgondersteuning.

⁶ Circulaire zorg is een vernieuwende aanpak van hulpverlening. Deze aanpak richt zich op het optimaal benutten van natuurlijke hulpbronnen; langdurige menselijke relaties en ondersteuning vanuit het eigen netwerk.

Burgervoogdij

Om vanuit bestaande relaties en vanuit het versterken van het gewone leven jeugdigen te ondersteunen is het belangrijk om informele steun(figuren) meer te betrekken. We benutten het potentieel van informele steun(figuren) beter door, in samenwerking met de gemeenten Echt-Susteren en Maasgouw, een impuls te geven aan de inzet van zogenaamde Burgervoogden⁷. Burgervoogden, als verschijningsvorm van Circulaire Zorg, dragen bij aan het versterken van de samenwerking met informele steun(figuren), zoals bedoeld in de Hervormingsagenda Jeugd.

Aanpak 6:

Toekomstbestendige zorg

Vanuit de aanpak toekomstbestendige zorg is een start gemaakt met gebiedsgericht en gebiedsgeorganiseerd werken. De dienstverlening van de kernpartners (Vijf, MEE, AMW, CJG en Sociale Zaken) wordt dichtbij, in een gebied, op een centrale plek, makkelijk toegankelijk voor iedereen die dat wil georganiseerd. Sinds het najaar van 2024 vindt dit in twee gebieden (Donderberg/ Hoogvonderen en 3KHV) plaats.

⁷ Een burgervoogd is een 'gewone burger' (geen professional) die voogdt is over een kind dat niet bij hem of haar woont omdat de biologische ouders geen wettelijk gezag meer hebben.

Aanpak 7:

Recht op gezinsleven

De aanpak Recht op gezinsleven is een uitvloeisel van artikel 5 van het Kinderrechtenverdrag. De kern is dat ouders of andere wettelijke bevoegden de primaire verantwoordelijkheid hebben voor de zorg, begeleiding en opvoeding van hun kinderen. De overheid moet dit respecteren en hierin ondersteuning bieden. Het percentage huishoudens met zorg en ondersteuning in 2023 was 22,6% (1-meting). In 2022 was dit 22,9% (0-meting). Ook het percentage jeugdigen tot 18 jaar dat jeugdhulp ontvangt is gelijk gebleven van 15,5% in 2022 (0-meting) naar 15,5% in 2024 (1-meting). Vanuit Kiezen voor Kansen en het programma Investeer in Jeugd krijgt de versterking van het voorliggend veld en het ondersteunen van huisartsen vorm. Zo wordt de aanpak de Specialistisch ondersteuner Jeugd (SOJ) (*zie volgende pagina*) bij huisartsen uitgebreid en wordt de capaciteit van het CJG vergroot. Het doel is om gezinnen sneller en beter te kunnen ondersteunen bij vragen over opvoeden, opgroeien, gedrag etc. waardoor problemen direct bij 'de kop' worden gepakt en daarmee niet verergeren. Hiermee worden wachtlijsten bij deze partijen in het voorliggend veld weggewerkt. Het verwachte effect is dat minder vaak specialistische jeugdhulp ingezet zal moeten worden.

Startsein 'Samen voor elkaar' in Het Trefpunt en De Donderie

Specialist Ondersteuner Jeugd (SOJ)

Maak kennis met Rianne Goossens en Hanneke Urselmann (Praktijk Match)

Met ruim 40 jaar gezamenlijke ervaring in de jeugdzorg, ondersteunen SOJ'ers Rianne Goossens en Hanneke Urselmann van Praktijk Match verschillende huisartsen in Roermond. Maar wat is een SOJ (Specialist Ondersteuner Jeugd) nu eigenlijk? En wat houdt deze rol in? Rianne en Hanneke vertellen ons er meer over!

WAT DOET EEN SPECIALIST ONDERSTEUNER JEUGD (SOJ)?

"Wij ondersteunen huisartsen, ouders en jongeren bij hun (zorg)vragen en proberen hen binnen 1 tot 5 gesprekken weer op weg te helpen. Als wij vooraf inschatten dat er meer nodig is gaan we in gezamenlijkheid op zoek naar een passende zorgaanbieder met de kortste wachttijd"

MET WELKE VRAGEN KUNNEN KINDEREN EN HUN OUDERS BIJ JULLIE TERECHT?

"Met allerlei niet medische vragen over jeugdigen (inclusief het ongeboren kind) tot 18 jaar en hun gezinnen. Van individuele vragen zoals bijvoorbeeld bedplassen tot aan kind en/of gezin gerelateerde (opvoedings)vragen. We luisteren altijd wat de client te vertellen heeft en kijken of we gezamenlijk een passende oplossing kunnen vinden."

WAAR KUNNEN DE INWONERS VAN ROERMOND JULLIE VINDEN?

"Sinds 2018 zijn we werkzaam als Specialist Ondersteuner Jeugd bij 10 verschillende huisartspraktijken in Roermond. Soms gaan we ook naar scholen of op huisbezoek, indien dit nodig is. Zolang het een inwoner is van Roermond, weten we altijd wel een locatie te vinden om ze te ontvangen."

"We konden super snel terecht. Zeer deskundige hulp. We voelden ons echt gezien, gehoord en begrepen."
- Cliënt van Rianne en Hanneke -

WELKE CASUS IS JULLIE HET MEEST BIJGEBLEVEN?

"We hebben veel dingen meegemaakt en gehoord in de afgelopen jaren, ook mooie dingen. Maar er is één casus die er wel bovenuit stak en dat was met een jongeman die binnen één week is mishandeld maar binnen diezelfde week ook is behandeld voor zijn trauma. Deze jongeman is namelijk door een groepje jongeren mishandeld en beroofd geworden. Dit heeft een enorme impact op hem gehad, waardoor die helemaal vastliep in het dagelijkse leven. Zo kon hij bijvoorbeeld niet meer fatsoenlijk slapen, eten of naar buiten gaat. Toen heeft de moeder van deze jongen snel contact opgenomen met hun huisarts, die vervolgens met mij (Rianne) heeft geschakeld en me heeft geïnformeerd over de situatie. Toevallig had ik diezelfde dag nog ruimte om de moeder met haar zoon te ontvangen en ben ik met ze in gesprek gegaan. Uit dit gesprek bleek al gauw dat het echt om een trauma gaat en dit is echt Hanneke haar expertise. Dus ik heb met

haar gebeld en gevraagd om het gesprek over te nemen. Zo gezegd, zo gebeurt. Meteen bij binnenkomst heeft Hanneke de sessie opgestart en een paar dagen erna bleek dat al 90% van zijn klachten waren verdwenen. We hebben daarna nog een vervolgsessie ingepland en toen was hij klaar met zijn behandeling. Dus dat was heel fijn!"

WAT MAAKT DIT WERK VOOR JULLIE WAARDEVOL/BELANGRIJK?

"Dat we mede dankzij onze kennis en kunde op een laagdrempelige manier kinderen en hun gezinnen, daar waar nodig, relatief snel van passende zorg kunnen voorzien."

"Ik ben zeer tevreden over de aanpak. Er wordt vooral goed geluisterd en gezocht naar een passende oplossing voor ons gezin. Er is al zichtbare verandering."
- Cliënt van Rianne en Hanneke -

HOE ERVAREN KINDEREN EN HUN OUDERS HET CONTACT?

"Wij horen vooral van ouders, kinderen (en huisartsen) terug dat ze de laagdrempeligheid (gewoon via hun eigen huisarts) en de zeer korte wachttijd (ongeveer twee weken) als heel prettig ervaren. Kinderen en hun ouders kunnen gewoon bij hun eigen huisartsenpraktijk binnenlopen en hoeven geen weken of maanden te wachten voordat ze hun vraag kunnen stellen. Dat is voor iedereen fijn."

MEER INFORMATIE

Meer weten wat Rianne en Hanneke doen?

Je leest het op www.praktijkmatch.com.

Aanpak 8:

Maatschappelijke opvang en beschermd wonen

De samenwerking tussen partners en de gemeenten in Noord- en Midden-Limburg op het gebied van maatschappelijke opvang en beschermd wonen heeft in 2024 een verdere groei doorgemaakt. Onze regio loopt hierin voor in vergelijking met andere regio's in het land. De ambitieuze doelstellingen uit de Beleidsagenda Meedoen en Wonen 2024 zijn grotendeels behaald. Enkele resultaten zijn:

- De totstandkoming van een regionale pool van ervaringsdeskundigen
- De start van de anti-stigmacampagne 'Limburg Openhartig'
- De totstandkoming van verschillende woonvoorzieningen in de regio die specifiek geënt zijn op jongvolwassenen, en
- Een regelvrij maatwerkbudget voor cliënten die tussen wal en schip vallen.

Enkele andere doelstellingen uit de agenda blijken vanwege onderliggende, structurele problemen lastiger te zijn om te behalen. Zo is het bijvoorbeeld lastig om de instroom terug te brengen vanwege de krapte op de woningmarkt, waardoor mensen eerder dak- of thuisloos dreigen te raken. Ook blijkt het praktisch en juridisch gezien lastig om passende oplossingen te vinden voor dakloze niet-rechthebbende EU-burgers. We zetten daarom onverminderd in op de nog niet behaalde doelstellingen vanuit de Beleidsagenda Meedoen en Wonen 2025.

IEDEREEN DOET MEE

Zelf- en samenredzaamheid zijn een voorwaarde om te kunnen participeren. Een ander belangrijk doel in het Sociaal Domein. Als het gaat om participeren, bedoelen we

meedoen naar vermogen. Het gaat dus niet alleen over betaald werk, maar ook over vrijwilligerswerk en andere vormen van maatschappelijke participatie.

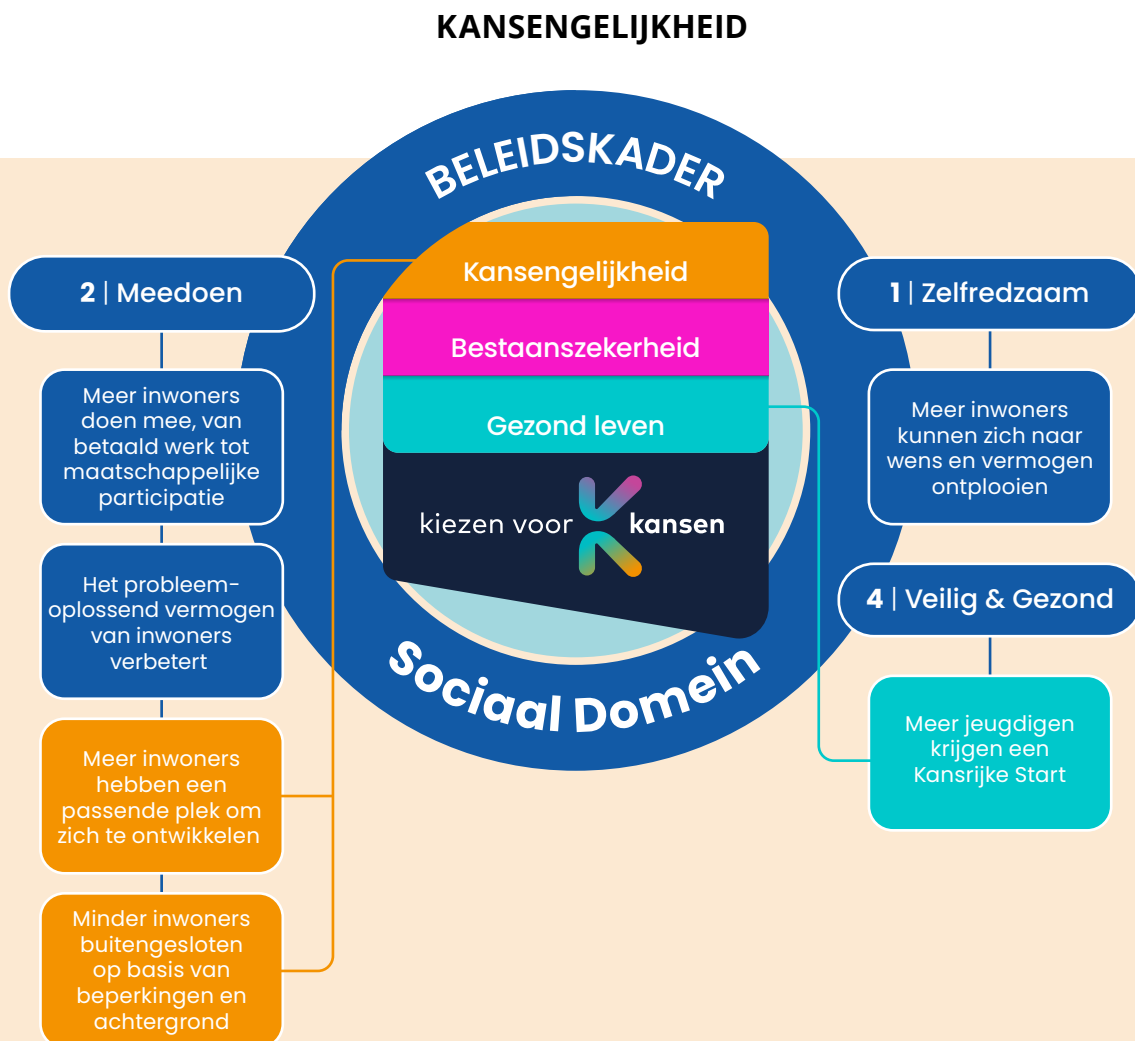

4.1 INLEIDING

De doelen uit Kiezen voor Kansen horende bij kansengelijkheid, te weten: *‘meer inwoners hebben een passende plek om zich te ontwikkelen’, ‘meer jeugdigen in Roermond krijgen een Kansrijke start’ en ‘minder inwoners worden buitengesloten op basis van beperkingen en achtergrond’* sluiten één op één aan bij de doelstellingen en subdoelstellingen uit het beleidskader Sociaal Domein *inwoners zijn zelfredzaam’, ‘iedereen doet mee’ en ‘Inwoners leven en wonen gezond en veilig in hun eigen omgeving’.*

Onderstaande afbeelding laat de verbanden zien.

In de tabel hieronder is weergegeven op welke manier de doelen van het beleidskader en de doelen van Kiezen voor Kansen bij elkaar horen en wel-

ke KPI's in de twee documenten aan deze doelen gekoppeld zijn. De cijfers per KPI zijn opgenomen in de bijlage.

Iedereen doet mee = kansengelijkheid			
Doelen beleidskader Sociaal Domein	Doelen Kiezen voor Kansen	KPI's Sociaal Domein	KPI's Kiezen voor Kansen
Doel 1 Inwoners zijn zelfredzaam: • Meer inwoners kunnen zich naar wens en vermogen ontplooiën. Doel 2 Iedereen doet mee: • In iedere buurt, wijk of dorp doen meer inwoners mee, van betaald werk tot maatschappelijke participatie. • Het probleemoplossend vermogen van inwoners verbetert	• Meer inwoners hebben een passende plek om zich te ontwikkelen. • Minder inwoners worden buitengesloten op basis van beperkingen en achtergrond	• Aantal personen met uitkering per 1000 inwoners	• % laaggeletterden • Netto arbeids-participatie • Werkloosheid • Aantal jongeren zonder werk en onderwijs • % nieuwe voortijdig schoolverlaters
Doel 4 Inwoners leven en wonen gezond en veilig in hun eigen omgeving:	• Meer jeugdigen in Roermond krijgen een Kansrijke start	•	• % kinderen geboren in een gezin in een zeer kwetsbare situatie • Zwangerschaps-begeleiding gestart voor 10 weken zwangerschap (per 100 geboortes) • Vroeggeboorte en/ of te laag geboortegewicht (per 1000 geboortes) • Kwetsbaarheidsindex • % peuters met risico op onderwijsachterstand • % leerlingen in het speciaal onderwijs • Aantal jongeren zonder onderwijs en werk • % nieuwe voortijdig schoolverlaters

4.2 REGULIERE INZET SOCIAAL DOMEIN

Er wordt op verschillende manieren en vanuit verschillende invalshoeken gewerkt aan het bevorderen en stimuleren van de participatie van inwoners. In onderstaande para-grafen beschrijven we de inzet op hoofdlijnen.

WMO EN GEZONDHEID

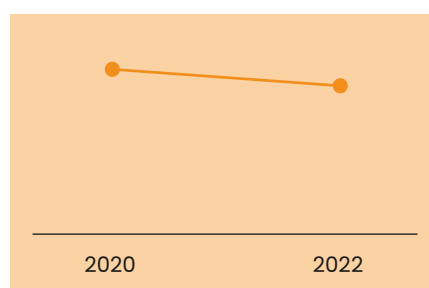
Een goede lichamelijke en mentale gezondheid is een belangrijk middel om mee te kunnen doen. Het preventie- en gezondheidsbeleid is er dan ook op gericht om vanuit het gedachtengoed van Positieve Gezondheid de gezondheid van inwoners te bevorderen. Meedoen gaat ook over (samen) spelen, bewegen en ontmoeten, ook in de openbare ruimte. Vanuit het gezondheidsbeleid leveren we een bijdrage aan het realiseren van gezonde groene omgevingen die meedoen mogelijk maken. We werken hierin samen met het ruimtelijk domein en werken zoveel mogelijk vanuit het Athletic Skills Model (ASM)⁸.

Wanneer mensen tijdelijk ondersteuning nodig hebben ten aanzien van participatie bieden wij ondersteuning op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Hiervoor hebben wij een langjarige overeenkomst gesloten met Vijf. De ondersteuning vanuit Vijf is gericht op samenlevingsopbouw, het opbouwen en versterken van sociale contacten en het weer, naar eigen talenten en kunnen, meedoen in de samenleving.

Ook voorzieningen zoals collectief, vraagafhankelijk vervoer (Omnibuzz) en hulpmiddelen zoals een rolstoel, die wij verstrekken vanuit de Wmo, bevorderen de mogelijkheden van inwoners om te participeren in de samenleving.

JEUGD

In 2018 is het landelijke actieprogramma Kansrijke Start gelanceerd. Het RIVM volgt de voortgang van het actieprogramma op basis van een speciaal hiervoor ontwikkelde set van indicatoren. De KPI's die we in Roermond hanteren sluiten hierbij aan. Het percentage kinderen dat in Roermond opgroeit binnen een gezin in een zeer kwetsbare situatie was in 2020 (0-meting) 8,2% en in 2022 (1-meting) 7,6%. Het is nog niet duidelijk of de gezondheid van kinderen door Kansrijke Start verbetert. Gezondheid hangt van veel zaken af en het kost tijd voordat maatregelen effect hebben⁹.

Kinderen in een kwetsbaar gezin

In Roermond zetten we al sinds 2019, in lijn met het landelijk programma, in op een Kansrijke Start voor onze jeugd. De omgeving waarin een kind wordt geboren, opgroeit en zich ontwikkelt in de eerste 1000 dagen, bepaalt in grote mate de kansen voor later. Een minder kansrijke start door bijvoorbeeld vroeggeboorte of laag geboortegewicht en/of blootstaan aan medische of sociale risicofactoren heeft een levenslang effect op zowel de fysieke als mentale gezondheid en ontwikkeling. Dit werkt door op kansen binnen het onderwijs, de arbeidsmarkt en in de gehele maatschappij.

De afgelopen jaren is er zowel lokaal als regionaal ingezet op het versterken van de samenwerking tussen het medisch en sociaal domein. Met als resultaat de coalitie Kansrijke Start Noord- en Midden-Limburg. Ook is er een regionaal uitvoeringsplan opgesteld dat conform plan uitvoering krijgt. De afgelopen jaren zijn de interventies Nu Niet Zwanger, Voorzorg, 1000Kansen en Gelukkig Ouderschap geïmplementeerd. De provincie Limburg heeft de regionale samenwerking en aanpak gestimuleerd door een meerjarige subsidie vanuit haar Sociale Agenda.

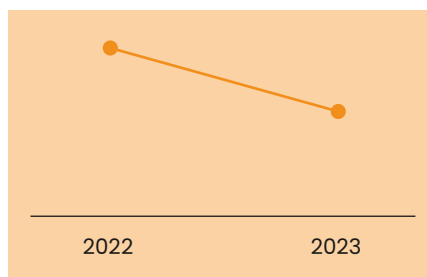
⁸ Het ASM is een praktisch en wetenschappelijk onderbouwd talentontwikkelingsmodel voor de topsport, de breedtesport en ongeorganiseerde sport, het bewegingsonderwijs, de gezondheidszorg en de sector kunst en cultuur.

⁹ Bron: <https://www.rivm.nl/publicaties/monitor-kansrijke-start-2023>

Naast deze preventie aanpak, werken we aan preventieve activiteiten in de opvoedkundige sfeer voor bijvoorbeeld schoolgaande kinderen en hun ouders. Denk hierbij aan voorlichtingen op het gebied van mediawijsheid. Maar ook het bieden van tijdige individuele hulp aan ouders/opvoeders met opvoedvragen over hun kind door bijvoorbeeld het CJG. Deze activiteiten dragen er aan bij dat jeugdigen en hun gezinnen mee kunnen blijven doen. Voor het jeugddomein geldt dat integraal en domeinoverstijgend werken essentieel is. Zeker voor het thema 'iedereen doet mee' is duidelijk dat investeren in het gehele gezin en het brede systeem om een kind heen, nodig is om bestaande trends in kwetsbare opvoedsituaties te doorbreken.

PARTICIPATIE

Eén van de vormen van meedoen is betaald werk. De werkloosheid in Roermond is gedaald van 5,3% in 2022 naar 3,8% in 2023. Dit is in lijn met de daling van de werkloosheid op nationaal niveau, zoals blijkt uit de cijfers van het CBS. Daarnaast is de netto arbeidsparticipatie in Roermond gestegen van 67% in 2022 (0-meting) naar 68% in 2023 (1-meting). Dit komt overeen met de landelijke trend van een stijgende arbeidsparticipatie, ook gerapporteerd door het CBS. Beide ontwikkelingen hebben enerzijds te maken met het economisch herstel na de Covid-19 pandemie. Anderzijds met de regelingen om werkgelegenheid te bevorderen (zoals loonkosten-subsidie en lage-inkomensvoordeel).

Kinderen in een kwetsbaar gezin

Bovendien ondersteunen we werk-zoekende jongeren eerder en intensiever door, in afwijking van de vier weken zoektermijn en vooruitlopend op wijziging van de Participatiewet (Participatiewet in Balans), hun aanvragen meteen in behandeling te nemen¹⁰. Jongeren mogen, net als volwassenen boven de 27 jaar, soms een deel van hun inkomsten uit vrijwilligerswerk of deeltijdwerk houden naast hun uitkering. Om te voorkomen dat jongeren langdurig afhankelijk worden van de bijstand zetten we extra in op persoonlijke begeleiding en intensiever contact. Daarnaast zoeken we mogelijkheden om schuldenproblemen op een snelle en effectieve manier op te lossen, om te voorkomen dat deze de ontwikkeling van jongeren in de weg staan.

Op grond van de Participatiewet helpen we ook inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt met het vinden en houden van zo regulier mogelijk werk. Wij gaan uit van een positief mensbeeld waarbij iedereen talenten heeft, een bijdrage kan leveren en recht heeft op ondersteuning. Een positief mensbeeld gaat ook uit van het vertrouwen in de goede intenties en capaciteiten van mensen.

Het veronderstelt dat mensen van nature gemotiveerd zijn om bij te dragen aan de samenleving en hun eigen leven te verbeteren. In de context van de Participatiewet betekent dit dat mensen in de bijstand niet langer als potentiële fraudeurs worden gezien, maar als individuen die ondersteuning nodig hebben om weer actief deel te nemen aan de samenleving. Gemeenten krijgen meer ruimte om maatwerk te leveren en mensen te helpen op een manier die bij hen past.

Vanuit het mensontwikkelbedrijf Doon ondersteunen we onze inwoners bij hun stappen richting de arbeidsmarkt of in de samenleving. Door training, opleiding en coaching of een (beschutte) werkplek bij Doon, maar ook door trajecten waarbij mensen vanuit het mensontwikkelbedrijf aan de slag gaan op de locatie van een werkgever. We bieden hier mensen de ruimte te ontdekken wat hun mogelijkheden zijn om bij te dragen aan de arbeidsmarkt en de samenleving.

Ook vanuit het nieuwe armoede en schuldenbeleid zetten we in op meedoen door financiële drempels te verlagen. We hebben het reguliere aanbod waaronder stichting Leergeld en het Jeugdfonds Sport en Cultuur uitgebreid met het Volwassenenfonds Sport en Cultuur. Daarnaast ondersteunen en juichen we bewonersinitiatieven waarbij inwoners laagdrempelig kunnen deelnemen toe, zoals Quiet Community Roermond, Ramadan actie en stichting Klavertje 4.

¹⁰ Zie ook art. Binnenlands Bestuur Roermond kijkt af van zoektermijn Participatiewet

KOM OP NOU JONGENS

SPORT, CULTUUR EN INCLUSIE

Meedoen is ook: erbij horen en ergens onderdeel van uitmaken ongeacht leeftijd, etniciteit, geloof, geslacht, geaardheid, fysieke of mentale gesteldheid, en daarmee dus ook mee kunnen sporten, deel kunnen nemen aan culturele activiteiten en bij een vereniging of vrijwilligersstichting horen.

Om hier een bijdrage aan te kunnen leveren is, op het gebied van sport, in december 2024 'sportmatch' gelanceerd. Met dit digitale sportplatform proberen we sport- en beweegaanbieders beter vindbaar te maken voor de inwoners van Roermond. Daarnaast heeft, ter bevordering van inclusieve en sociaal veilige sport, de voorstelling 'Kom op nou jongens' plaatsgevonden. Ook neemt de gemeente Roermond al geruime tijd deel aan de regionale samenwerking 'Iedereen kan sporten' waar vraag en aanbod voor sporten / bewegen voor inwoners met een beperking wordt afge-

stemd op Midden-Limburgse schaal. Tenslotte is er voor de Roermondse sporttalenten en topsporters een nieuw topsportbeleid vastgesteld.

Zoals opgenomen in de vastgestelde Meerjarencultuurvisie 'Cultuur Werkplaats Roermond 2023-2026: Roermond werkt aan cultuur, subsidiëren we verenigingen en amateurkunsten die onderdeel uitmaken van de culturele infrastructuur in de stad. Naast het bevorderen van talentontwikkeling, dragen zij ook bij aan de sociale cohesie in de wijken en kernen van Roermond. Amateurkunst nodigt inwoners op laagdrempelige manieren uit om cultuur te maken en te beleven, ongeacht leeftijd, afkomst, talent of voorkeuren.

Meedoen gaat ook over ontmoeten en het verbinden van inwoners in sociale netwerken (sociale basis). Dit ontmoeten en verbinden gebeurt onder andere in de openbare ruimte en in de talrijke accommodaties en

buurtvoorzieningen die Roermond telt. De (wijk)accommodaties bieden inwoners een laagdrempelige en (fysiek) toegankelijke ontmoetingsplek waar ze zelf initiatieven kunnen ontplooiën en activiteiten kunnen organiseren, waar ze zich bij een activiteit of vereniging kunnen aansluiten en/of waar ze terecht kunnen voor informatie en advies. Het welzijns- en opbouwwerk ondersteunt inwoners om hun plek te vinden in de sociale basis. Hiermee proberen we eenzaamheid te voorkomen en stimuleren we het zelfoplossend vermogen en de veerkracht van inwoners.

4.3 KIEZEN VOOR KANSEN

We versterken de reguliere inzet in het Sociaal Domein ten aanzien van participatie vanuit Kiezen voor Kansen. Vanuit 'een kansrijke en inclusieve samenleving' gaat het om onderstaande doelen (tekst in blauw) en aanpakken.

Aanpak 15:

Kansrijke Start

Zoals gezegd hanteren we in Roermond dezelfde indicatoren als landelijk om het effect van het programma Kansrijke Start in beeld te brengen. Het aantal vroeggeboortes en/ of kinderen met een te laag geboortegewicht per 1000 geboortes is gedaald van 153,5 (2020, 0-meting) naar 150,6 (2021, 1-meting). Het getal met betrekking tot tijdige zwangerschapsbegeleiding (gestart voor 10 weken zwangerschap) is gestegen van 74,8 (2020, 0-meting) naar 75,0 (2021, 1-meting) per 100 geboortes.

Vanuit Kiezen voor Kansen versterken en intensiveren we de bestaande (regionale) aanpak Kansrijke Start lokaal.

In samenwerking met de partners uit het medisch en sociaal domein is er een lokaal uitvoeringsplan Kansrijke Start opgesteld. De uitvoering hiervan wordt mede mogelijk gemaakt door de extra middelen die de gemeenteraad op 7 november 2024 beschikbaar heeft gesteld met de vaststelling van het plan 'Investeer in Jeugd 2024-2028'. Parallel hieraan is de afgelopen tijd al extra ingezet op: het inrichten van een uniforme basisstructuur, (vroeg) signalering door middel van de effectieve GIZ methodiek¹¹, verkennen en steun op maat. Er zijn in 2024 ruim 30 professionals getraind in deze gespreksmethodiek. Ook de doorontwikkeling van het Zorg- en Advies Team (ZAT) dat al ruim 10 jaar draait binnen

¹¹ De GIZ-methodiek is een inschattingmethodiek om in dialoog met (aanstaande) ouders, kinderen en jongeren (en eventueel andere professionals) ontwikkel- en zorgbehoeften efficiënt, effectief en adequaat in kaart te brengen en samen te beslissen over passende ondersteuning.

Lokale ketenaanpak Kansrijke Start krijgt vervolg met babystartpakket

Gemeente Roermond is de eerste gemeente in Midden-Limburg die babystartpakketten aanbiedt aan (aanstaande) ouders die het financieel moeilijk hebben. Aanstaande ouders die op of onder 130% van het sociaal minimum leven, kunnen vanaf nu een kosteloos babystartpakket ontvangen dat voorziet in de basisbehoeften van hun kindje. De ouders ontvangen het pakket al tijdens de zwangerschap om stress en zorgen over de babyuitzet zoveel mogelijk te beperken.

EERSTE RESULTAAT ROERMONDSE COALITIE KANSRIJKE START

Afgelopen voorjaar is er een lokale coalitie gevormd die zich samen inzet om meer kinderen in Roermond een kansrijke start te geven. Het uitreiken van babystartpakketten aan aanstaande ouders die het financieel moeilijk hebben is een eerste tastbare resultaat van de samenwerking van Roermondse partners in en om de geboortezorg. In de komende periode werkt deze coalitie verder aan het bevorderen van een kansrijke start door bestaande samenwerkingen te intensiveren en nieuwe initiatieven te ontplooiën.

BABYSTARTPAKKET VOOR AANSTAANDE OUDERS

Om (aanstaande) ouders die het financieel moeilijk hebben te helpen, is de gemeente Roermond onlangs de samenwerking met Stichting Babypullen gestart. Aanstaande ouders die op of onder 130% van het sociaal minimum leven kunnen vanaf nu een gratis babystartpakket ontvangen dat voorziet in de basisbehoeften van hun kindje. De ouders ontvangen het pakket al tijdens de zwangerschap om stress en zorgen over de babyuitzet zoveel mogelijk te beperken. Ouders ontvangen in één keer alles wat ze nodig hebben tot hun kindje ongeveer twee jaar oud is. Het babystartpakket is zeer ruim en bestaat uit kleding, bed- en badtextiel en diverse verzorgingsproducten.

Het aanvragen van een babystartpakket gaat via organisaties uit de geboortezorg zoals verloskundige, kraamzorg, jeugdgezondheidszorg, huisarts, welzijn en hulpverlening. Zij zullen dit met (aanstaande) ouders bespreken en ouders kunnen dit zelf ook bespreekbaar maken.

EERSTE GEMEENTE IN MIDDEN-LIMBURG

Wethouder Marianne Smitsmans is verheugd met deze volgende stap die meer kinderen in Roermond een kansrijke start geeft: 'We zijn trots om als gemeente Roermond als eerste gemeente in Midden Limburg, babystartpakketten te kunnen bieden aan (aanstaande) ouders die leven in een situatie met geldzorgen. Het is van cruciaal belang om al vroeg in de zwangerschap een deel van deze zorgen en stress weg te nemen bij ouders. Hulpverleners vervullen een belangrijke rol in de aanvraag van de babystartpakketten. We hebben elkaar hard nodig om een goede start te kunnen bieden aan kinderen in een kwetsbare situatie. We gaan uit van een uitgifte van 100 babystartpakketten per jaar! Komende jaren blijven we ons inzetten voor het bevorderen van een Kansrijke Start voor kinderen in de gemeente Roermond.'

KANSRIJKE START
NOORD- EN MIDDEN-LIMBURG

Video
↙

de gemeente is een belangrijk onderdeel van de uniforme basisstructuur. In 2024 zijn de eerste contacten gelegd met dit ZAT. We sluiten nauw aan bij de aanpak Kansrijke Peuter en Kleutertijd. Sinds het voorjaar van 2024 is de gemeente een samenwerking aangegaan met Stichting Babyspullen. Vanaf mei wordt ieder kind van 0-2 jaar die geboren wordt in een situatie met geldzorgen, ondersteunt doormiddel van een Babystartpakket. In 2024 hebben ruim 45 (aanstaande) gezinnen in een kwetsbare situatie dit pakket ontvangen middels een aanvraag van een zorgverlener.

Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO)

Vanuit de aanpak Kansrijke Start geven we ook vorm aan de preventieaanpak Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO). De aanpak richt zich op het voorkomen van alcohol, drugs en tabak gebruik door jongeren. Dit doen we door een leefomgeving te vormen waarin jongeren gelukkig en gezond kunnen opgroeien. In november 2024 heeft een eerste dialoogsessie samen met stakeholders plaatsgevonden. Tijdens deze bijeenkomst zijn we met elkaar in gesprek gegaan over de resultaten (middelengebruik & mentale gezondheid) van de GGD Jeugdmonitor én over de beschermende en risicofactoren. Op basis van deze cijfers zijn er prioriteiten bepaald en speerpunten gekozen, namelijk: ouderbetrokkenheid, een gezonde vrijetijdsomgeving en een 'peergroep' die ondersteunend is. Samen met het kernteam en de partners werken we aan een plan van aanpak OKO, met daarin concrete doelstelling en activiteiten.

Aanpak 16: Kansrijke Peuter en Kleutertijd

Aanpak 17: Kansrijk Onderwijs

Aanpak 18: Samenwerking onderwijs en jeugdhulp

Bovengenoemde drie aanpakken hebben allemaal betrekking op het onderwijs, sluiten aan op onze inzet voor het zeer jonge kind (Kansrijke Start) en volgen de ontwikkeling na deze eerste periode tot aan volwassenheid. Om die reden worden de activiteiten onder deze aanpakken gecombineerd beschreven.

Lokale Educatieve Agenda (LEA) Roermond

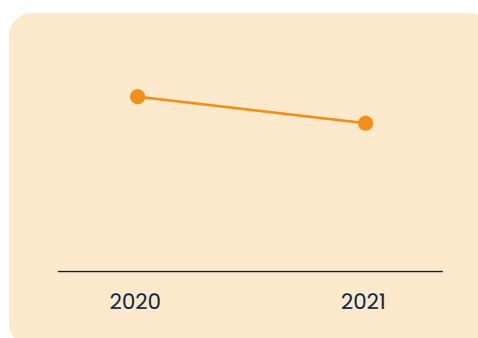
We hebben in onderlinge afstemming en samenwerking met schoolbesturen in het primair- en voortgezet onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs, en aanbieders in voorschoolse educatie een Lokale Educatieve Agenda (LEA) Roermond opgesteld. In deze visie en meerjarige agenda (2025-2028) is onze gezamenlijke ambitie opgenomen en is beschreven op welke thema's wij de komende periode samen gaan inzetten. Onder meer:

- Doorgaande ontwikkellijnen;
- Een kansrijke ontwikkeling;
- Veiligheid in en om school, en
- De verbinding van onderwijs en zorg.

De LEA fungeert als overkoepelende structuur en kapstok, waaraan diverse andere aanpakken en activiteiten kunnen worden gehangen.

Met de LEA en het programma Kiezen voor Kansen beogen we dat kinderen en jongeren in Roermond veilig en kansrijk opgroeien en zich kunnen ontwikkelen, dat zij gelijke kansen krijgen en een goede toekomst. Cijfers laten echter zien dat dit niet voor iedereen vanzelfsprekend is:

- Het percentage peuters met een risico op onderwijsachterstanden was in 2022 (0-meting) 16%. In 2024 (1-meting) was dit 15%.
- Het percentage basisschoolleerlingen in speciaal onderwijs bedraagt 2,2% in 2022/2023 (0-meting) en 2,3% in 2023/2024 (1-meting).
- Het aantal jongeren zonder werk en onderwijs per 10.000 inwoners van 15-27 jaar tonen een voorlopige afname van 929 in 2020 (0-meting) naar 875 in 2021 en 831 in 2022 (1-meting).

Jongeren zonder werk en onderwijs

- Het percentage voortijdig schoolverlaters is daarentegen gestegen van 2,20% (2019/2020) naar 2,82% (2023/2024) maar laat ten opzichte van schooljaar 2022/2023 weer een daling zien.

De eerste twee percentages liggen, ondanks een lichte daling, nog altijd boven het landelijk gemiddelde.

Herijking beleid Vroeg- en Voorschoolse Educatie (VVE)

In 2024 hebben we het beleid omtrent Vroeg- en Voorschoolse Educatie (VVE) herijkt en onderdeel gemaakt van de beleidsnotitie Kansrijke Peuter- en Kleutertijd 2024-2027. Onderzoek toont aan dat de plek waar iemand geboren is en opgroeit van invloed is op diens latere kansen. Om die achterstanden in te halen en meer kansengelijkheid te creëren zetten we onder andere in op gratis kinderopvang voor bepaalde doelgroepen en op kindcoaches in de kinderopvang en het basisonderwijs. Zij zorgen voor goed contact met ouders/verzorgers, kunnen vroegtijdig signaleren en ondersteunen waar nodig en dragen zorg voor het in kaart brengen en de coördinatie van (extra) zorg. Daarnaast wordt er geëxperimenteerd met een oudercafé in Swalmen en met een groep Kinderopvang Plus. In een groep Kinderopvang Plus wordt gewerkt in kleine(re) groepen, waarbij meer en/of gespecialiseerd personeel wordt ingezet en er extra ondersteuning vanuit jeugdhulpexpertise is.

Interventie Rijke Schooldag

Met de Rijke Schooldag zetten we in op een verlengde schooldag voor leerlingen in het basisonderwijs. Vanaf 2024 creëren we op zeven basisscholen, in samenspraak met partners uit de omgeving (waaronder sportverenigingen en culturele instellingen, zoals de ECI Roermond), een naschools aanbod voor de jeugd op het gebied van sport en spel, bewegen en gezondheid, creativiteit, cultuur, sociaal-emotionele ontwikkeling en oriëntatie op jezelf en de wereld. Doel is om vanuit kansengelijkheid de jeugd in aanraking te laten komen met talenten en mogelijkheden die ze niet standaard vanuit thuis meekrijgen. In samenwerking met de Universiteit Maastricht monitoren en evalueren we de effecten van deze interventie.

DE RIJKE SCHOOLDAG IN BEELD:

Video

Interventie Jongerenwerk/straatcoaching in onderwijs

Het welbevinden en de sociaal-emotionele ontwikkeling onder jongeren staat onder druk¹². Daarnaast neemt de invloed van de straatcultuur toe en ontvangen we signalen vanuit het onderwijs en van partners dat (het risico op) handelingsverlegenheid toeneemt. Dit is reden geweest voor de gemeente om de basisinzet uit te breiden en in samenwerking met het onderwijs en andere partners extra in te zetten op jongerenwerk en straatcoaching in de setting van het voortgezet onderwijs. Deze professionals ondersteunen de jongeren zelf en het onderwijs (en partners). Doordat deze professionals werkzaam zijn in zowel de wijken als op scholen, zijn zij goed in staat om preventief te werk te gaan en snel te schakelen in het netwerk en de keten.

Interventies Huiswerkbegeleiding en Syntheseklas

Aanvullend zetten we in op huiswerkbegeleiding in de wijk en ontwikkelen we samen met onze partners in het onderwijs een voorziening naar voorbeeld van een 'syntheseklas'. Een dergelijke voorziening moet ervoor zorgen dat leerlingen op een passende plek voortgezet onderwijs kunnen volgen, zo veel als mogelijk regulier en nabij huis. Doel is om verzuim en uitval in onderwijs te voorkomen en terug te dringen en dat leerlingen in onderwijs de kans krijgen om een goede basis te leggen voor hun toekomst.

Verbinding onderwijs en jeugdhulp

In 2024 is een regionaal projectleider aangesteld in opdracht van de Midden-Limburgse gemeenten en in samenwerking met het onderwijs. Deze heeft een visie op onderwijs en jeugdhulp opgesteld, welke in 2025 ter besluitvorming wordt voorgelegd en op basis hiervan een vervolg krijgt.

Aanpak 19:

Werken en participeren

Het percentage laaggeletterdheid in Roermond is op basis van de meeste recente cijfers 17%. Dit percentage gaat echter enkel over de taalvaardigheid en is gebaseerd op een onderzoek dat voor het laatst tussen 2012 en 2015 heeft plaatsgevonden. Nederland heeft vorig jaar opnieuw meegedaan aan het internationale onderzoek naar kennis en vaardigheden van volwassenen genoemd PIAAC. Dit onderzoek wordt eens in de 10 jaar uitgevoerd. De verwachting is dat een uitsplitsing van de resultaten per gemeente op zijn vroegst in de eerste helft van 2025 beschikbaar is.

¹² Cijfers over welbevinden en mentale gezondheid | Nederlands Jeugdinstituut

In de afgelopen vier jaar heeft Roermond stappen vooruitgezet in de aanpak van laaggeletterdheid. De samenwerking binnen het Taalnetwerk is verder uitgebouwd, wat heeft geleid tot een breder en toegankelijker aanbod van taalles voor inwoners met lage basisvaardigheden. In het Taalnetwerk zit de gemeente Roermond, Bibliorura, Vijf, Doon, Maximina, Gilde Educatie, Gilde Samenspraak, stichting Lezen & Schrijven en stichting ABC. Daarnaast is herkenning van lage basisvaardigheden binnen Sociale Zaken geïntegreerd in de reguliere werkprocessen, met speciale aandacht voor jongvolwassenen.

Smakelijke actie tijdens de Week van Lezen en Schrijven

Wist je dat ongeveer 1 op de 4 Roermondse inwoners moeite heeft met lezen, schrijven of het omgaan met een computer, tablet of smartphone? Om hier extra aandacht voor te vragen, gaan we de straat op om versgebakken letterkoekjes uit te delen. Op donderdag 12 september om 15.30 uur deelt wethouder Felix Van Ballegooij, samen met het Taalnetwerk, letterkoekjes uit bij de hoofdingang van het Laurentius ziekenhuis. Wat wil jij leren?

Consulenten bij Sociale Zaken leren steeds beter lage basisvaardigheden tijdens hun gesprekken met inwoners te herkennen, bespreekbaar te maken en te verwijzen naar taalaanbieders. Afgelopen jaar trad het taalnetwerk naar buiten tijdens de week van Lezen en Schrijven door **letterkoekjes** uit te delen bij de inloopavond rondom jonge gezinnen bij de Speeltuin Kitskensberg en het Laurentius ziekenhuis. Het jaar 2024 stond in het teken van een intensivering van de samenwerking tussen het taalnetwerk vanuit Kiezen voor Kansen. In 2025 borgen we deze samenwerking en bouwen we de infrastructuur voor de lokale aanpak basisvaardigheden uit.

Aanpak 20: Iedereen doet mee

In de aanpak Iedereen doet mee -en door alle aanpakken heen- is meer aandacht voor groepen die vanwege hun uitgangspositie, sekse, herkomst, geaardheid en/ of beperking meer kans hebben uitgesloten te raken. Roermond heeft sinds 2021 een Lokale Inclusie Agenda (LIA) die met name gericht is op het VN-verdrag handicap. Omdat Inclusie gaat over alle inwoners zijn we in september 2024 van start gegaan met een proces om te komen tot een Beleidsvisie inclusie en diversiteit met daaraan gekoppeld een uitvoeringsagenda. Dit moet leiden tot een positieve versnelling. De agenda is dynamisch van aard omdat we met vele partijen samenwerken om Roermond nog inclusiever te maken voor ieder individu. We steken in het proces daarom ook in op co-creatie met een zo breed mogelijke afspiegeling van de Roermondse samenleving. Hierbij gaat het om inwoners maar ook om partners zoals ondernemers, bedrijven, scholen en zorg- en welzijnsorganisaties.

INWONERS LEVEN EN WONEN GEZOND EN VEILIG IN HUN EIGEN OMGEVING

Inwoners die gezond en veilig opgroeien, wonen, werken, recreëren en leven in hun eigen omgeving, vormen een belangrijk uitgangspunt binnen het sociaal domein. Inwoners moeten

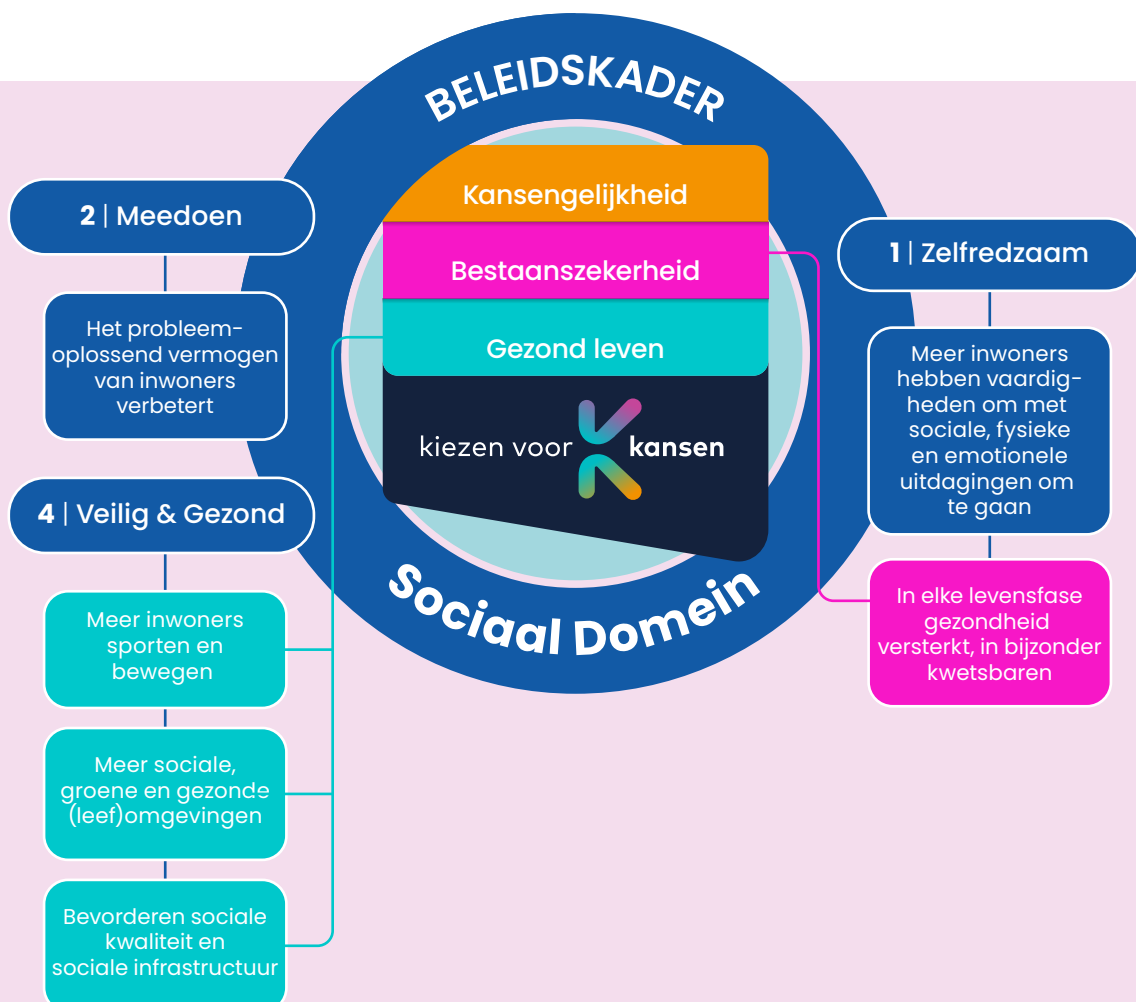
zich prettig voelen in een veilige omgeving die ondersteunend is aan hun gezondheid. Wanneer inwoners zich prettig voelen in hun omgeving, is het ook makkelijker om zelfredzaam te zijn en mee te doen.

5.1 INLEIDING

De doelen uit Kiezen voor Kansen horende bij 'gezond leven makkelijker maken', te weten: *'in elke levensfase is de gezondheid van iedereen en in het bijzonder van diegene in een kwetsbare positie, jong en oud versterkt', 'meer inwoners sporten en bewegen', 'meer sociale, groene en gezonde leefomgevingen' en 'bevorderen sociale kwaliteit en sociale infrastructuur'* sluiten één op één aan bij de doelstelling uit het beleidskader Sociaal Domein *'inwoners leven en wonen gezond en veilig in hun eigen omgeving'*

Onderstaande afbeelding laat de verbanden zien.

GEZOND LEVEN MOGELIJK MAKEN

In de tabel hieronder is weergegeven op welke manier de doelen van het beleidskader en de doelen van Kiezen voor Kansen bij elkaar horen en welke

KPI's aan deze doelen in de twee documenten gekoppeld zijn. De cijfers per KPI zijn opgenomen in de bijlage.

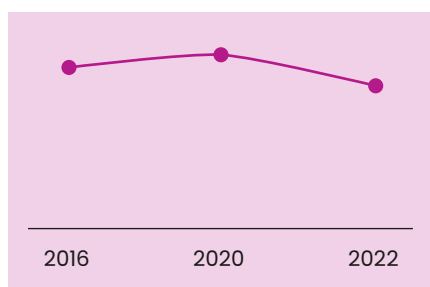
Mensen leven gezond en veilig in hun eigen omgeving = Gezond leven makkelijker maken			
Doelen beleidskader Sociaal Domein	Doelen Kiezen voor Kansen	KPI's Sociaal Domein	KPI's Kiezen voor Kansen
Doel 1 Inwoners zijn zelfredzaam: • Meer inwoners hebben de vaardigheden om om te kunnen gaan met de sociale, fysieke en emotionele uitdagingen van het leven. Doel 2 Iedereen doet mee: • het probleemoplossend vermogen van inwoners verbetert.	In elke levensfase is de gezondheid van iedereen en in het bijzonder van diegene in een kwetsbare positie, jong en oud versterkt	• Functioneringsproblemen (een of meer beperkingen horen, zien en mobiliteit) • % inwoners van 18 jaar en ouder die matig tot veel regie over eigen leven ervaart • Eenzaamheid	• Inwoners die gezondheid ervaren • Inwoners die veel stress ervaren • Gemiddelde levensverwachting
Doel 4 Inwoners leven en wonen gezond en veilig in hun eigen omgeving:	• Meer inwoners sporten en bewegen • Meer sociale, groen en gezonde (leef) omgevingen • Bevorderen sociale kwaliteit en sociale infrastructuur	• Ervaren gezondheid	• % overgewicht incl. obesitas kinderen groep 7 basisschool

5.2 REGULIERE INZET SOCIAAL DOMEIN

We werken op verschillende manieren en vanuit verschillende invalshoeken aan het bevorderen van de Positieve Gezondheid van onze inwoners. In onderstaande paragrafen wordt de inzet op hoofdlijnen beschreven.

WMO EN GEZONDHEID

In 2016 (0-meting) had 16% van de inwoners van Roermond van 18 jaar en ouder functioneringsproblemen, dat wil zeggen minimaal 1 beperking met horen, zien of mobiliteit. In 2020 (1-meting) was dit 17%. Aangenomen wordt dat de vergrijzing een belangrijke rol speelt in deze toename. Naast functioneringsproblemen is ook de mate waarin inwoners hun gezondheid als goed ervaren een belangrijke indicator voor Positieve Gezondheid. In 2016 (0-meting) ervaaarde 69,7% van de inwoners van 18 jaar en ouder hun gezondheid als goed. In 2020 (1-meting) steeg dit percentage naar 73,3%. In 2022 (2-meting) is weer een forse daling zichtbaar naar 64,1%. Deze dalende trend is in lijn met de trend die

Gezondheid als goed ervaren %

in Nederland zichtbaar is en mede aanleiding voor de Rijksoverheid om in te zetten op programma's zoals het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Met het IZA willen de partijen effectieve zorg realiseren, samen met de cliënt, waarbij de juiste zorg op de juiste plek plaatsvindt. De focus ligt op gezondheid in plaats van ziekte en op een goede werkomgeving voor het (zorg)personeel. Vanuit de gemeente Roermond participeren we actief in de regionale IZA aanpak om de grote zorgvraag af te buigen en het personeelstekort te verminderen. De focus ligt daarbij op preventie, waarbij we de ketenaanpakken die ook in GALA zijn opgenomen realiseren en versterken en werken aan een preventieve infrastructuur. We zetten lokaal in en verbinden ons met de regio om te leren van elkaar en efficiëntie te bevorderen. Naast de focus op preventie richten we ons op de samenwerking met het medisch domein, waar we elkaar steeds beter weten te vinden en elkaar versterken in de projecten voor onze inwoners. Enkele projecten betreffen bijvoorbeeld het inrichten van een leefstijlloket, dat we samen met het Laurentius ziekenhuis vormgeven en Welzijn op Recept gericht op de samenwerking tussen het sociaal domein en huisartsen, alsook het mentale gezondheidsnetwerk.

Vanuit het Preventie- en Gezondheidsbeleid 'Roermond Gezond' en op grond van de Wet publieke gezondheid (Wpg) houden wij de GGD Limburg-Noord in stand. Zij hebben de wettelijke opdracht om onder andere jeugdgezondheidszorg uit te voeren en periodiek onderzoek te doen naar de gezondheid van onze inwoners. De cijfers die uit deze onderzoeken naar voren komen en genoemde richtinggevende landelijke programma's vormen de basis voor ons lokaal gezondheidsbeleid. Op basis van dit beleid werken wij aan het bevorderen van een gezonde leefstijl met bijvoorbeeld programma's als JOGG¹³, Nix18¹⁴ en een rookvrije generatie¹⁵. Ook werken we met een netwerk van inwoners en organisaties al jaren aan een Seniorvriendelijk Roermond om eenzaamheid tegen te gaan. Aandacht voor eenzaamheid blijft echter relevant. In 2016 (0-meting) was 50,1% van de volwassenen matig tot zeer ernstig eenzaam. In 2020 (1-meting) was dit 51% en in 2022 (2-meting) is dit percentage opgelopen tot 53,3%.

JEUGD

Het doel van alle inzet vanuit jeugdbeleid is om een gezonde, veilige en kansrijke omgeving te creëren waarin jongeren kunnen opgroeien. Er wordt ingezet op het voorkomen van problemen bij kinderen en jongeren voordat

¹³ Met deze lokale integrale aanpak maken we samen de omgeving waarin kinderen en jongeren opgroeien structureel gezonder.

¹⁴ Met de campagne 'NIX18 = Niet voor niks' wil het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport ouders wijzen op het belang van geen alcohol drinken onder de 18.

¹⁵ De beweging op weg naar een Rookvrije Generatie is een initiatief van Hartstichting, KWF en Longfonds vanuit de samenwerking Gezondheidsfondsen voor Rookvrij. Hun ambitie is een rookvrije generatie in 2035.

¹⁶ Buurtgezinnen is een platform dat gezinnen die steun kunnen gebruiken aan stabiel gezin in de buurt koppelt.

deze zich voordoen. Dit beleid omvat verschillende niveaus van preventie:

- Universele preventie: gericht op alle kinderen en jongeren, zoals vaccinatieprogramma's.
- Selectieve preventie: gericht op risicogroepen, bijvoorbeeld programma's die opvoedvaardigheden van ouders versterken.
- Geïndiceerde preventie: gericht op individuen met een verhoogd risico of beginnende problemen, zoals cursussen voor het omgaan met depressie

Op elk niveau zetten we in op een breed, divers en samenhangend ondersteuningsaanbod op het gebied van opvoeden en opgroeien. Denk hierbij aan Buurtgezinnen¹⁶, het jeugd- en jongerenwerk en straatcoaching, maar ook het extra stimuleren van de informele ondersteuning van jeugd- en jongeren. Effectieve preventieve maatregelen zijn vaak samenhangend en langdurig en vragen samenwerking tussen verschillende partners zoals scholen, ouders en lokale gemeenschappen. Aanneمة is dat dit uiteindelijk kosten zal besparen omdat de behoefte aan specialistische jeugdhulp verminderd.

PARTICIPATIE

Werken is in de kern goed voor de gezondheid. Zo biedt werk naast inkomen ook structuur en zingeving. Ervaren gezondheid speelt een belangrijke rol bij het vinden van een baan of bij het verhogen van participatie. Inwo-

ners die zich gezond voelen, participeren meer en participeren wordt makkelijker als je je gezond voelt.

Inwoners worden vanuit deze gedachte gestimuleerd om actief deel te nemen aan de maatschappij, zowel door betaalde arbeid als door vrijwilligerswerk en andere vormen van participatie. Om dit te realiseren, bieden we gedegen begeleiding en activeringstrajecten, zoals het Werkfit traject van Westrom (nu Doon). De begeleiding bestaat voornamelijk uit jobcoachingstrajecten, die erop gericht zijn om inwoners te helpen werk te behouden of om een nieuwe baan te vinden. Gezien de diversiteit aan behoeften, bieden we maatwerktrajecten die zijn afgestemd op de individuele mogelijkheden van elke inwoner. Daarnaast ondersteunen we ook de werkgevers door middel van onder meer het verstrekken van informatie, inzetten van loonkostensubsidie en het aanbieden van 'Harrie helpt'¹⁷ trainingen.

Daarnaast zetten we, in samenwerking met het COA, de supermarktsafari in voor nieuwkomers. Het doel hiervan is om nieuwkomers op een laagdrempelige manier kennis te laten maken met gezonde voeding en ze wegwijs te maken waar ze hiervoor terecht kunnen in Roermond.

SPORT, CULTUUR EN INCLUSIE

Via een projectmatige aanpak zetten we 'sporten/bewegen' in als middel voor de bevordering van de gezond-

heid. Voorbeelden zijn de aanpak van gezonde sportomgevingen/sportkantines en Healthy Life. Sportservice Roermond kent per leeftijdsgroep een gerichte aanpak met als focus meer inwoners te laten sporten en/of bewegen in relatie tot hun gezondheid. Daarnaast organiseren we zwemlessen voor nieuwkomers.

Via de subsidieregeling Samenwerken in Cultuur Roermond 2023-2026 stimuleren we culturele verenigingen om de samenwerking op te zoeken met maatschappelijke partners. Door dit te stimuleren zijn verschillende initiatieven tot stand gekomen waaronder tangolessen voor Parkinsonpatiënten die daarmee een positieve invloed op hun gezondheid ervaren. Een van de organisaties die onderdeel uitmaakt van de culturele basisinfrastructuur van Roermond is Stichting Nieuwe Helden Next Level. Met Nieuwe Helden Next Level krijgt een nieuwe generatie talenten, makers, artiesten, coaches, jongerenwerkers, projectleiders, en andere betrokkenen kansen en ruimte om anders te werken, kijken en denken. Iedereen mag meedoen met zijn eigen talent, bijvoorbeeld dans, rap of theater. Nieuwe Helden Next Level draagt bij aan het tegengaan van eenzaamheid onder jongeren, bevordert hun zelfvertrouwen en heeft daarmee een gunstig effect op de mentale gezondheid.

¹⁷ De training is voor degene die begeleiding op de werkvloer geeft aan werknemers met een extra ondersteuningsbehoefte. Harrie staat voor: Hulpvaardig; Alert; Realistisch; Rustig; Instruerend en Eerlijk. Middels deze training leert men hoe de doelgroep goed ondersteund kan worden.

5.3 KIEZEN VOOR KANSEN

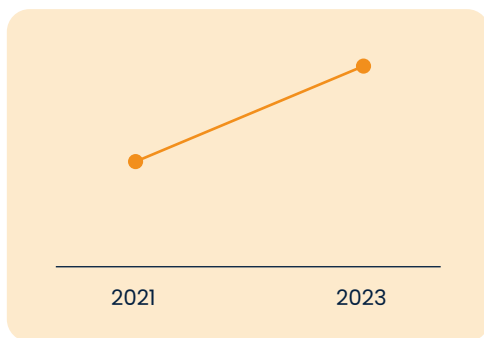
We versterken de reguliere inzet in het Sociaal Domein ten aanzien van gezondheid vanuit Kiezen voor Kansen. Het programma sluit aan bij de visie en principes van landelijke programma's zoals het IZA en GALA. Deze programma's dragen bij aan betere gezondheid van en zorg voor inwoners van onze gemeente. Vanuit *'gezond leven makkelijker maken'* gaat het verder om onderstaande doelen (in blauw) en bijbehorende aanpakken.

Aanpak 9:

Gezonde jeugd heeft de toekomst

Een gezonde toekomst begint bij een gezonde jeugd, met kinderen en jongeren die opgroeien in een gezonde omgeving. Op basis van de registratie van contactmomenten met jeugdgezondheidszorg wordt zichtbaar dat er in Roermond meer kinderen zijn met overgewicht dan in de regio Limburg Noord (gemeten tot 2e klas voortgezet onderwijs). Het percentage kinderen met overgewicht of obesitas in groep 7 van de basisschool was in 2021 14% in 2023 is dit 23%.

Kinderen met overgewicht in groep 7

Overgewicht en obesitas bij kinderen en jongeren is vaak een optelsom van factoren die elkaar negatief versterken; het is niet alleen een belangrijk gevolg van fysieke aandoeningen, maar ook van ongezonde eet-, beweeg- of slaapgewoonten veroorzaakt door ongezonde omgevingsfactoren.

Op deze psychologische, biologische en ongezonde omgevingsfactoren hebben kind en gezin beperkt invloed. Deze aanpak heeft daarom een bredere blik en werkt aan gezonde kindomgevingen. We bouwen hierbij voort op het netwerk van JOGG en breiden dat verder uit. We continueren en intensiveren onze inzet met 'Kei gezond Roermond' om overgewicht bij kinderen en jongeren tegen te gaan. We intensiveren ook de overstijgende aanpak Rookvrije Generatie en zijn gestart met de aanpak OKO met als doel jongeren gelukkiger en gezonder op te laten groeien en te voorkomen dat jongeren gaan drinken, roken (incl. vaperen) of drugs gaan gebruiken.

Aanpak 10:

Mentaal en sociaal fit

Deze aanpak richt zich enerzijds op de mentale gezondheid van jongeren en anderzijds op volwassenen. Cijfers laten zien dat het percentage 2e en 4e-klassers dat zich soms tot altijd eenzaam voelt aanzienlijk is, namelijk respectievelijk 25,6 % en 31,4%. Ten aanzien van de doelgroep jongeren is er extra aandacht en ondersteuning georganiseerd door de subsidie aan de stichting @Ease (zie volgende pagina). Bij @Ease kunnen jongeren van 12 tot 25 jaar gratis, anoniem en zonder afspraak chatten of binnenlopen voor een luisterend oor. Er is een huiskamer-achtige omgeving om jongeren zich op hun gemak te laten voelen. Hierbij kunnen ze hun verhaal vertellen aan andere jongeren (peers). Deze peers zetten zich als vrijwilligers in voor leeftijdsgenoten en zijn getraind door en met professionals om met oprechte aandacht te luisteren en/of mee te denken. Door de samenwerking tussen deze vrijwilligers (met of zonder persoonlijke ervaringen in de zorg) en zorgprofessionals uit het brede medische en sociale domein, vormen we een multidisciplinair team met een gelijkwaardige en open sfeer. Anderzijds richt deze aanpak zich, via de interventie Welzijn op recept¹⁸, op volwassenen met aanhoudende psychosomatische klachten zoals vermoeidheid, stress, angst en somberheid. Het percentage huishoudens dat (heel) veel stress ervaart was in 2020 (0-meting) 20,3% en in 2022 (1-meting) 21,5%. Welzijn op Recept legt de verbinding tussen het medisch- en welzijnsdomein waarbij huisartsen mensen met lichte (mentale) klachten kunnen verwijzen naar een daarvoor opgeleide coach en maatschappelijk werker. Sinds oktober 2024 heeft het AMW, samen met Vijf en MEE, de opdracht om de samenwerking tussen welzijn en de huisarts in vier huisartsenpraktijken in Roermond volgens deze aanpak vorm te geven.

JOGG AFTERMOVIE
KRAANWATERDAG 2024:

Video

¹⁸ Welzijn op Recept is een alternatief voor mensen met psychosociale klachten. In plaats van het 'traditionele pilletje' voor te schrijven, verwijst de huisarts deze patiënten door naar een welzijnscoach.

@ease Roermond: praten helpt!

Ben je tussen de 12 en 25 jaar en zit je ergens mee? Erover praten helpt! Bij @ease in Roermond kun je gewoon binnenlopen of chatten: anoniem, zonder afspraak en gratis. De (jonge) vrijwilligers luisteren graag naar je!

ANONIEM PRATEN OVER ALLES WAAR JIJ MEE ZIT

Praten over iets waar je mee zit, is niet voor iedereen even makkelijk. Of het nu gaat over stress, eenzaamheid, depressie, onzekerheid, drugsgebruik, een onveilige thuissituatie of iets anders. De vrijwilligers van @ease Roermond staan voor je klaar.

Maak bijvoorbeeld kennis met **Lieke** en **Norah**. Zij zijn beide vrijwilligers bij @ease en weten uit eigen ervaring dat praten helpt.

"Wanneer je binnenwandelt voor een gesprek, krijg je geen doorsnee hulpverlener voor je, maar iemand die hetzelfde heeft meegemaakt. Hier vrijwilliger worden, doe je namelijk vanuit overtuiging."
- Lieke, vrijwilliger @ease Roermond -

Voor Lieke was haar eigen 'rugzakje' een belangrijke reden om dit werk te gaan doen: *"Ik werd zelf gepest op de middelbare school", vertelt ze. Daardoor voelde ik me vaak alleen, maar eigenlijk kon ik daar niet met iemand over praten."*

Dat ze nu anderen wel kan helpen, doet haar goed. *"In de gesprekken proberen we vooral te luisteren. Het is niet de bedoeling dat wij advies geven, of iemand een bepaalde richting induwen."*

Vrijwilliger Norah zou willen dat er een plek als deze was toen haar thuissituatie haar te veel werd: *"Maar ik ben ermee doorgelopen en heb uiteindelijk mijn toevlucht gezocht in drugs."* Als onderdeel van haar herstel voert ze nu de gesprekken die ze zelf zo hard kon gebruiken.

"Je kunt veel voorkomen door erover te praten."
- Norah, vrijwilliger @ease Roermond -

MEER INFORMATIE

Meer weten over @ease Roermond?

Ga dan naar www.ease.nl/roermond.php.

Of kom gewoon even langs: elke dinsdag van 16.00 – 19.00 uur kan je ons vinden in SJP+ op de St. Christoffelstraat in Roermond.

Aanpak 11: Vitaal ouder worden

Deze aanpak richt zich op het versterken van mantelzorgers en op de ketenaanpak valpreventie. Met een wijkgerichte aanpak hebben in 2024 15 cursussen valpreventie plaatsgevonden in 8 verschillende wijken/gebieden van Roermond met 168 deelnemers. Het gaat hierbij om de effectieve interventies 'In balans'¹⁹ en 'Vallen Verleden Tijd'²⁰.

¹⁹ In Balans | VeiligheidNL

²⁰ Vallen Verleden Tijd | VeiligheidNL

Aanpak 12:

Iedereen in beweging

Vanuit deze aanpak is het sport- en beweegbeleid samen met partners geactualiseerd. De uitvoering van het sport- en beweegbeleid is erop gericht om 'iedereen in beweging' te krijgen. In 2024 heeft in 5 wijken een wijkonderzoek plaatsgevonden naar het sport- en beweeggedrag van de inwoners. De uitkomsten van dit onderzoek gebruiken we om onze inwoners nog beter te bereiken zodat we ze passend stimuleren om (meer) te sporten/bewegen. Leerlingen van de basisscholen stimuleren we tot sporten/bewegen onder andere door het '2+1+2-concept'²¹ waar naast het bewegingsonderwijs ruimte is voor extra sporten/bewegen en de aanpak 'Rijke Schooldag'.

Aanpak 13:

Beweegvriendelijk openbare ruimte

Een gezonde inrichting van de leefomgeving beschermt inwoners tegen omgevingsinvloeden en bevordert hun gezondheid. Bij herinrichting van de openbare ruimte hebben we aandacht voor inrichting volgens het Athletic Skills Model (ASM) en verkennen we de mogelijkheden om volgens deze wijze te (her)inrichten. Op deze manier nodigt de openbare ruimte (onbewust) uit tot sporten/bewegen/ontmoeten en draagt zo bij aan de gezondheid van onze inwoners. Dit wordt mede uitgewerkt in hernieuwd beleid op spelen, bewegen en ontmoeten.

Een gezonde leefomgeving stimuleren we ook met de realisatie van groen-blauwe schoolpleinen, waar kinderen worden uitgenodigd om te ontdekken, spelen en bewegen, waar het lekker koel is in de zomer en waar het regenwater goed in de bodem kan infiltreren. Roermond vervult hierin de rol van ambassadeursgemeente voor de regio Noord- en Midden-Limburg. Inmiddels hebben we drie groen-blauwe schoolpleinen gerealiseerd en zijn de voorbereidingen in uitvoering voor de realisatie van nog eens twee schoolpleinen.

Aanpak 14:

Versterken sociale basis

Vanuit het regulier beleid werken we al jaren aan een sterke sociale basis. Dit bevordert de sociale kwaliteit en -infrastructuur in de wijken. Het specifieke van deze aanpak vanuit Kiezen voor Kansen is dat gebiedsgericht en -georganiseerd samenwerken in de wijken in al zijn facetten wordt doorontwikkeld. Hierbij hoort ook dat we onderzoeken welk rol (wijk)accommodaties hebben als het gaat om ontmoeting en werk in de gebieden.

²¹ Beweegconcept 2+1+2 = 5 uur bewegen op en rondom school

- Bewegingsonderwijs: 2 uur kwalitatief goed bewegingsonderwijs voor alle leerlingen in het PO
- Bewegen onder schooltijd: 1 uur extra bewegen in het schoolcurriculum
- Bewegen na schooltijd: 2 uur bewegen na schooltijd op en rondom school

BIJLAGEN

Bijlage 1 Overzicht metingen KPI's beleidskader Sociaal Domein

In deze bijlage is een overzicht opgenomen van de verschillende metingen van de KPI's die horen bij de doelen uit het beleidskader Sociaal Domein. De gehanteerde bronnen zijn terug te vinden in het hoofdstuk bronvermelding. Verder is de 0-, 1- en 2 meting per KPI opgenomen. De ontwikkeling in de KPI's laat een beweging zien waarvan

we kunnen beoordelen of dit een trend is die zich in de gewenste richting beweegt. Onderstaand is dit per KPI met een plus of een min aangegeven. Een plus geeft een trend in de gewenste richting aan, een min laat een trend zien die blijvend aandacht en inzet behoeft.

Doel	KPI	Bron KPI	0-meting	1-meting	2-meting	Beweging
Doel 1 Inwoners zijn zelfredzaam: • Meer inwoners zijn in staat om op eigen kracht in hun levensonderhoud te voorzien. • Meer mensen zijn in staat om op eigen kracht hun huishouden te organiseren. • Meer inwoners kunnen zich naar wens en vermogen ontplooiën.	Aantal personen met uitkering per 1000 inwoners	[7]	49%	46%	44%	+
	% huishoudens zonder voorzieningen	[6]	76,9%	73,5%	77,4%	+
Doel 1 Inwoners zijn zelfredzaam: • Meer inwoners hebben de vaardigheden om om te kunnen gaan met de sociale, fysieke en emotionele uitdagingen van het leven.	Functionerings-problemen (een of meer beperkingen horen, zien en mobiliteit), personen 18 jaar en ouder	[22]	16%	17%	-	-
Doel 2 Iedereen doet mee • In iedere buurt, wijk of dorp doen meer inwoners mee, van betaald werk tot maatschappelijke participatie.	Aantal personen met uitkering per 1000 inwoners	[7]	49%	46%	44%	+
Doel 2 Iedereen doet mee • Het probleemoplossend vermogen van inwoners verbetert	Voldoende (matig/veel) regie eigen leven, personen 19 jaar en ouder	[9]	90%	89%	-	-
	% volwassenen enigszins tot ernstig eenzaam	[21]	50,1%	51,0%	53,3%	-
Doel 3 Mensen helpen elkaar • Inwoners vinden elkaar sneller en makkelijker voor hulp in hun omgeving	% geven mantelzorg	[4]	15,4%	14,8%	14,8%	+/-
	% vrijwilligers	[5]	24,5%	20,5%	20,3%	-
Doel 4 Inwoners leven en wonen gezond en veilig in hun eigen omgeving	Ervaren gezondheid (goed/zeer goed)	[20]	69,7%	73,3%	64,1%	-

Bijlage 2 Overzicht metingen KPI's Kiezen voor Kansen

Deze bijlage bevat een overzicht van de KPI's die horen bij de doelen van Kiezen voor Kansen, waarbij in bijlage 2A Roermond wordt vergeleken met Nederland, in bijlage 2B de meting per KPI per wijk is opgenomen en in bijlage 2C de indicatoren naar levensloop zijn opgenomen. De gehanteerde bronnen zijn terug te vinden in het

hoofdstuk bronvermelding. Verder is per KPI de 0- en de 1- meting opgenomen. De plus in de kolom beweging is een trend in de gewenste richting, een min laat een trend zien die blijvend aandacht en inzet behoeft.

2A: Roermond t.o.v. Nederland

Doel	KPI	Bron KPI	Roermond 0-meting	Nederland 0-meting	Roermond 1-meting	Nederland 1-meting	Beweging
Bestaanszekerheid							
Meer inwoners hebben een passend inkomsten-uitgavenpatroon waardoor ze hun huishouden zelfstandig kunnen runnen.	Aantal meldingen bij vroegsignalering	[11]	1464	-	3579	-	+
	Aantal personen in schuldsanering	[11]	440	-	385	-	+
	% huishoudens met bijstand	[8]	6,1%	4,8%	5,8%	4,7%	+
	% kinderen in uitkeringsgezin	[26]	8%	6%	7%	6%	+
	% inwoners moeite met rondkomen	[13]	14,2%	14,0%	19,6%	20,5%	-
	Gemiddelde levensverwachting in jaren	[23]	80,7	81,6	80,6	81,6	-
	% inkomens met inkomen tot 120% sociaal minimum	[12]	14,9%	12,0%	15,1%	12,2%	-
Steeds meer mensen helpen elkaar en hebben een informele ander.	% geven mantelzorg	[4]	14,8%	-	14,8%	13,5%	+/-
	% vrijwilligers	[5]	20,5 %	-	20,3%	23,8%	-
Meer inwoners krijgen op basis van hun behoeften hulp uit het systeem.	% huishoudens met zorg en ondersteuning	[6]	22,9%	21,5%	22,6%	21,2%	+
	% jeugdigen tot 18 jaar dat jeugdhulp ontvangt	[10]	15,5%	13,5%	15,5%	13,9%	+/-

Doel	KPI	Bron KPI	Roermond 0-meting	Nederland 0-meting	Roermond 1-meting	Nederland 1-meting	Beweging
Kansengelijkheid							
Meer jeugdigen in Roermond krijgen een Kansrijke start.	% kinderen geboren in een gezin in een zeer kwetsbare situatie	[2]	8,2%	7,6%	7,6%	8,3%	+
	% vroeggeboorte en/ of te laag geboortegewicht	[14]	153,5%	154,7%	150,6%	152,8%	+
	Zwangerschapsbegeleiding gestart voor 10 wkn zwangerschap (per 100 geboortes)	[15]	74,8	72,7	75,0	72,7	+
	Kwetsbaarheidsindex	[3]	15%	-	-	-	
	% peuters met risico op onderwijsachterstand	[16]	16%	-	15%	-	+
	% leerlingen in het speciaal basisonderwijs	[17]	2,2%	2,5%	2,3%	2,4%	-
	Aantal jongeren zonder onderwijs en werk per 1000 jongeren (14-27 jaar)	[18]	929	820	831	806	+
	% nieuwe voortijdig schoolverlaters	[19]	2,20%	1,72%	2,82%	2,29%	-
Meer inwoners hebben een passende plek om zich te ontwikkelen.	% laaggeletterden	[24]	17%	-	-	-	
	Netto arbeidsparticipatie	[1]	67%	71%	68%	71%	+
	% werkloosheid	[28]	5,30%	4,9%	3,80%	3,6%	+
Minder inwoners worden buitengesloten op basis van beperkingen en achtergrond.		-	-	-	-	-	
Gezond leven makkelijker maken							
In elke levensfase is de gezondheid van iedereen en in het bijzonder van diegene in een kwetsbare positie, jong en oud versterkt.	% ervaren gezondheid (zeer) goed	[20]	73,3%	81,2%	64,1%	76,9%	-
	% inwoners dat (heel) veel stress ervaart	[25]	20,3%	18,0%	21,5%	20,7%	-
	Gemiddelde levensverwachting	[23]	80,7	81,6	80,6	81,6	-
Meer inwoners sporten en bewegen	% kinderen in groep 7 met overgewicht of obesitas	[27]	14%	-	23%	-	-

2B: KPI's per wijk

	Centrum		Roermond-Oost		Roermond-Zuid		Maasniel		Donderberg		Hoogvonderen		Asenray		Herten		Swalmen		Maasplassen	
Meetmoment	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1
Netto arbeidsparticipatie	69,0%	70,0%	60,0%	60,0%	66,0%	67,0%	67,0%	67,0%	58,0%	58,0%	68,0%	68,0%	72,0%	73,0%	78,0%	78,0%	70,0%	71,0%	-	-
% huishoudens tot 120% sociaal minimum	13,4%	13,7%	25,6%	25,4%	17,3%	17,7%	13,8%	14,6%	25,4%	25,0%	10,0%	10,2%	9,2%	9,2%	4,7%	4,9%	10,4%	10,8%	-	-
% inwoners 18+ moeite met rondkomen	13,0%	17,5%	20,8%	28,3%	17,3%	23,6%	12,6%	18,5%	23,7%	31,2%	12,9%	18,7%	9,5%	13,7%	7,2%	10,4%	10,4%	15,0%	8,2%	12,9%
% kinderen in uitkeringsgezin	-	4%	-	12%	-	9%	-	6%	-	20%	-	4%	-	-	-	1%	-	4%	-	-
% huishoudens met zorg en ondersteuning	18,9%	18,3%	32,2%	32,3%	24,3%	24,1%	23,8%	23,3%	30,9%	30,6%	19,1%	18,4%	15,9%	14,0%	17,4%	17,5%	20,7%	20,4%	-	-
% ervaren gezondheid (zeer) goed	74,1%	66,2%	67,0%	56,8%	72,0%	62,4%	73,7%	64,0%	67,2%	55,9%	73,9%	64,3%	77,9%	69,5%	80,3%	72,7%	75,0%	65,6%	76,9%	67,9%
% overgewicht incl obesitas kinderen groep 7 basisschool	10,0%	11,0%	26,0%	27,0%	18,0%	25,0%	25,0%	21,0%	37,0%	30,0%	26,0%	25,0%			13,0%	12,0%	11,0%	12,0%	-	-
Vroeggeboortes en/of kinderen met een laag geboortegewicht per 1000 geboortes	115‰	-	140‰	-	199‰	-	149‰	-	142‰	-	133‰	-	155‰	-	140‰	-	185‰	-	115‰	-
% zwangerschaps-begeleiding gestart voor 10 weken per 100 geboortes	73,0%	-	73,5%	-	73,9%	-	72,2%	-	72,4%	-	74,1%	-	72,1%	-	79,1%	-	80,4%	-	73,0%	-
% kwetsbaarheidsindex	14,4	-	15,5	-	15,8	-	14,8	-	16,1	-	15,3	-	14,6	-	14,3	-	14,8	-	14,0	-
% inwoners dat (heel) veel stress ervaart	19,8%	21,5%	24,4%	25,7%	22,1%	23,0%	29,3%	20,0%	25,4%	27,3%	20,6%	20,5%	16,3%	17,7%	17,7%	18,0%	16,5%	18,0%	12,9%	16,1%
% peuters met risico op onderwijsachterstanden	27%	33%	20%	20%	13%	13%	32%	33%	-	-	-	-	-	-	-	11%	10%	-	-	-
% vrijwilligerswerk	20,8%	21,0%	17,2%	18,7%	18,2%	17,9%	21,0%	21,3%	15,5%	16,3%	18,2%	16,6%	24,9%	23,7%	23,4%	22,7%	24,3%	22,3%	25,8%	23,8%
% geven mantelzorg	13,9%	13,7%	13,2%	14,3%	14,4%	14,8%	16,0%	15,7%	13,0%	14,5%	16,2%	15,7%	16,8%	16,0%	15,8%	15,0%	16,3%	15,7%	18,0%	17,2%

2C: Indicatoren naar levensloop

	Leeftijdsgeslacht	KPI	0-meting	1-meting	Effect
Baby	0 jaar	Zwangerschapsbegeleiding gestart voor 10 wkn zwangerschap (per 100 geboortes)	74,8%	75,0%	+
		Aantal vroeggeboorte en/ of te laag geboortegewicht per 1000 geboortes	153,5‰	150,6‰	+
		Zwangerschapsbegeleiding gestart voor 10 wkn zwangerschap (per 100 geboortes)	74,8%	75,0%	+
Peuter	2-4 jaar	% peuters met risico op onderwijsachterstand	16%	15%	+
Primair onderwijs	4-12 jaar	% kinderen in groep 7 met overgewicht of obesitas	14%	23%	-
		% leerlingen in het speciaal basisonderwijs	2,2%	2,3%	-
Voortgezet onderwijs	12-18 jaar	% voortijdig schoolverlaters	2,20%	2,82%	-
	13-16 jaar	% 2e en 4e klassers die zich soms tot altijd eenzaam voelt	25,6%	31,4% (10,8% vaak tot altijd)	-
Jeugd	0-18 jaar	% kinderen in uitkeringsgezin	8%	7%	+
		% jeugdigen dat jeugdhulp ontvangt	15,5%	15,5%	+/-
Volwassenen en ouderen	0-100	Gemiddelde levensverwachting in jaren	80,7	80,6	-
	15-75 jaar	Netto arbeidsparticipatie	67%	68%	+
		% inkomens met inkomen tot 120% sociaal minimum	14,9%	15,10%	-
		% huishoudens met bijstand	6,1%	5,8%	+
	18-100	% inwoners moeite met rondkomen	14,2%	19,6%	-
		Aantal in schuldsanering	440	385	+
		Aantal vroegsignalering	1464	3579	+
		% laaggeletterden	17%	-	
		% ervaren gezondheid	73,3%	64,1%	-
		% inwoners dat (heel) veel stress ervaart	20,3%	21,5%	-
		% huishoudens met zorg en ondersteuning	22,9%	22,6%	+
		% mantelzorgers	14,8%	14,8%	+/-
		% vrijwilligers	20,5%	20,3%	-

Bijlage 3 Financiële rapportage Kiezen voor Kansen 2024

In deze bijlage is de financiële rapportage Kiezen voor Kansen tot en met 2024 opgenomen. Per aanpak is de primaire begroting, de realisatie en de vrijval dan wel overheveling naar overlopend passief (i.v.m. terugbetalingsverplichting aan het Rijk)

dan wel voorstel voor budgetoverheveling naar 2025 opgenomen. Het voorstel voor budgetoverheveling naar 2025 ligt ter besluitvorming aan de raad voor bij behandeling van de jaarrekening 2024.

Aanpakken	Budget Kiezen voor Kansen 2024 (incl. bijstelling)	Budget GALA 2024 (incl. bijstelling)	Budget Investeer in Jeugd 2024	Budget Beleidsplan Armoede en Schulden 2024	Realisatie (incl. verplichtingen t/m 17 februari 2025)	Vrije ruimte	Vrijval < € 50.000	Overlopend passief 31485 H30 Spuk Breed (2023-2026)	Voorstel budget-over-heveling
Bestaanszekerheid voor iedereen herstellen									
Subtotaal	€ 610.139	€ -	€ 10.000	€ -	€ 495.038	€ 115.101	€ 59.801	€ -	€ 55.300
Gezond leven makkelijker maken									
Subtotaal	€ -	€ 1.180.198	€ -	€ -	€ 1.175.778	€ 4.421	€ 103	€ 4.318	€ -
Kansengelijkheid en inclusie									
Subtotaal	€ 1.579.172	€ 81.728	€ 124.000	€ -	€ 1.346.431	€ 314.468	€ 71.336	€ 1.283	€ 241.849
Totaal per financieringsbron	€ 2.189.310	€ 1.261.926	€ 134.000	€ -	€ 3.017.247	€ 430.990	€ 131.240	€ 5.601	€ 297.149
							6%	0%	13%

Bronvermelding

- [1] Centraal Bureau voor de Statistiek. (Netto arbeidsparticipatie, 2022, 2023). StatLine. Opgehaald op 14 maart 2025, van <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/86008NED/table>
- [2] Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. (% kinderen in zeer kwetsbare situatie, 2020, 2022). Regiobeeld. Opgehaald op 14 maart 2025, van https://www.regiobeeld.nl/kansrijke-start?ksOptiesVoor=lage_leefbaarheid®ioIndeling=GM®io=GM0957&ksOptiesNa=kwetsbaar_na&ksOptiesTijdens=psych_prob_tijdens
- [3] KansenKaart. (Kwetsbaarheidsindex, 2020). Opgehaald op 14 maart 2025, van <https://kwetsbaarheid.kansenkaart.nl/kwetsbaarheidsindex#8.75/51.2057/5.9229>
- [4] Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. (% mantelzorg geven, 2016, 2020, 2022). Buurtatlas. Opgehaald op 14 maart 2025, van https://buurtatlas.vzinfo.nl/#mantelzorg_geven
- [5] Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. (% vrijwilligerswerk, 2016, 2020, 2022). Buurtatlas. Opgehaald op 14 maart 2025, van <https://buurtatlas.vzinfo.nl/#vrijwilligerswerk>
- [6] Centraal Bureau voor de Statistiek. (Huishoudens met en zonder zorg en ondersteuning, 2016, 2020, 2022). Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein (Wmo). Opgehaald op 14 maart 2025, van <https://www.waarstaatjegemeente.nl/mosaic/dashboard/gemeentelijke-monitor-sociaal-domein>
- [7] Centraal Bureau voor de Statistiek. (Personen met een uitkering per 1.000 inwoners, 2018, 2022, 2024). WaarStaatJeGemeente – Werk en Inkomen. Opgehaald op 14 maart 2025, van <https://www.waarstaatjegemeente.nl/mosaic/dashboard/werk-en-inkomen>
- [8] Centraal Bureau voor de Statistiek. (% huishoudens met bijstand, 2022, 2024). Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein. Opgehaald op 14 maart 2025, van <https://www.waarstaatjegemeente.nl/mosaic/dashboard/gemeentelijke-monitor-sociaal-domein>
- [9] GGD. (% inwoners (18+) die matig tot veel regie over eigen leven ervaren, 2016, 2020). Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen. Opgehaald op 14 maart 2025, van <https://vrln.databank.nl/jive>
- [10] Centraal Bureau voor de Statistiek. (% jeugdigen onder de 18 jaar dat jeugdhulp ontvangt, 2022, 2023). WaarStaatJeGemeente – Jeugd en Jeugdhulpverlening. Opgehaald op 14 maart 2025, van <https://www.waarstaatjegemeente.nl/mosaic/dashboard/jeugd-en-jeugdhulpverlening>
- [11] Gemeentelijke data
- [12] Centraal Bureau voor de Statistiek. (% huishoudens tot 120% sociaal minimum, 2022, 2023). StatLine. Opgehaald op 14 maart 2025, van <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/85618NED/table?searchKeywords=inkomen%20colijnsplaat>
- [13] Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. (% inwoners (18+) moeite met rondkomen, 2020, 2022). Buurtatlas. Opgehaald op 14 maart 2025, van https://buurtatlas.vzinfo.nl/#moeite_met_rondkomen
- [14] Perined. (Vroeggeboortes en/of laag geboortegewicht per 1.000 geboortes, 2020, 2021). WaarStaatJeGemeente – Gezondheid. Opgehaald op 14 maart 2025, van <https://www.waarstaatjegemeente.nl/mosaic/dashboard/gezondheid>
- [15] Perined. (Zwangerschapsbegeleiding gestart voor 10 weken per 100 geboortes, 2020, 2021). WaarStaatJeGemeente – Gezondheid. Opgehaald op 14 maart 2025, van <https://www.waarstaatjegemeente.nl/mosaic/dashboard/gezondheid>
- [16] Centraal Bureau voor de Statistiek. (% peuters met een risico op onderwijsachterstand, 2022, 2024). Onderwijsachterstanden Dashboard. Opgehaald op 14 maart 2025, van <https://dashboards.cbs.nl/v5/onderwijsachterstanden/>
- [17] Centraal Bureau voor de Statistiek. (% leerlingen in speciaal basisonderwijs, 2022-2023, 2023-2024). StatLine. Opgehaald op 14 maart 2025, van <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/71478ned/table?ts=1676019049833>
- [18] Centraal Bureau voor de Statistiek. (Jongeren van 15 t/m 27 zonder werk of onderwijs, 2020, 2021, 2022). WaarStaatJeGemeente – Onderwijs. Opgehaald op 14 maart 2025, van <https://www.waarstaatjegemeente.nl/mosaic/dashboard/onderwijs>
- [19] Dienst Uitvoering Onderwijs. (% nieuwe voortijdig schoolverlaters, 2019-2020, 2023-2024). Dashboard VSV. Opgehaald op 12 mei 2025, van <https://informatieproducten.duo.rijkscloud.nl/public/dashboardvsvopen/>
- [20] Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. (% inwoners 18+ die hun gezondheid als goed ervaren, 2016, 2020, 2022). Ervaren Gezondheid. Opgehaald op 14 maart 2025, van <https://www.vzinfo.nl/onderwerpen/ervaren-gezondheid/regionaal>
- [21] Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. (% volwassenen enigszins tot ernstig eenzaam, 2016, 2020, 2022). Buurtatlas. Opgehaald op 14 maart 2025, van <https://buurtatlas.vzinfo.nl/#eenzaamheid>
- [22] GGD. (% personen (18+) met 1 of meer functioneringsproblemen, 2016, 2020). Databank VRLN. Opgehaald op 14 maart 2025, van <https://vrln.databank.nl/jive/>
- [23] Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. (Levensverwachting, 2021, 2022). RIVM Open Data. Opgehaald op 14 maart 2025, van <https://rivmopendata.cbs.nl/#/RIVM/nl/dataset/50132NED/table?dl=A4C9C>
- [24] Stichting Lezen en Schrijven. (% laaggeletterden, 2015). WaarStaatJeGemeente – Gezondheid. Opgehaald op 14 maart 2025, van <https://www.waarstaatjegemeente.nl/mosaic/dashboard/gezondheid>
- [25] Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. (% huishoudens dat heel veel stress ervaart, 2020, 2022). Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen – Buurtatlas. Opgehaald op 14 maart 2025, van https://buurtatlas.vzinfo.nl/#heel_veel_stress_afgelopen_weken
- [26] Centraal Bureau voor de Statistiek. (% kinderen in uitkeringsgezin, 2020, 2023). WaarStaatJeGemeente – Jeugd en Jeugdhulpverlening. Opgehaald op 14 maart 2025, van <https://www.waarstaatjegemeente.nl/mosaic/dashboard/jeugd-en-jeugdhulpverlening>
- [27] Jeugdgezondheidszorg (GGD). (% overgewicht incl. obesitas kinderen groep 7 basisschool, 2021, 2023). VRLN Databank – Gewicht. Opgehaald op 14 maart 2025, van <https://vrln.databank.nl/dashboard/0-25/gewicht>
- [28] Centraal Bureau voor de Statistiek. (% werkloosheid, 2020, 2023). WaarStaatJeGemeente – Werk en Inkomen. Opgehaald op 14 maart 2025, van <https://www.waarstaatjegemeente.nl/mosaic/dashboard/werk-en-inkomen>
- [29] Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. (% jongeren eenzaam soms tot altijd, 2020, 2023). StatLine – RIVM. Opgehaald op 14 maart 2025, van <https://statline.rivm.nl/#/RIVM/nl/dataset/50092NED/table>

